

A LIGA Szakszervezetek beszámolója a LIGA XII. kongresszusára a 2006-2009 közötti tevékenységéről

Bevezetés	2
Szakmai, érdekképviseleti tevékenység	4
2006	5
2007	8
2008	11
2009	15
Jogi tevékenység.....	18
A LIGA Program megvalósítása	18
Jogi tevékenység a LIGA mindennapos működése során.....	20
Nemzetközi kapcsolatok.....	23
Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség	23
Európai Szakszervezeti Szövetség.....	24
Szakszervezeti Tanácsadó Bizottság (TUAC)	25
Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO).....	25
Visegrádi országok szakszervezetinek találkozója.....	26
Kétoldalú kapcsolatok.....	26
Oktatási tevékenység	27
Szervezeti keretek.....	27
Az oktatási munka társadalmi, szakszervezet-politikai aspektusai	27
Az oktatás tartalmi elemei.....	28
Összefoglalás.....	30
LIGA kiadványok 2006-2009	31
Nyilvánosság, kommunikáció, média, akciók.....	32
2006	32
2007	32
2008	33
2009	34
Tájékoztató a LIGA Szakszervezetek gazdálkodásáról.....	35
A Nyugdíjas Tagozat tájékoztatója	38
Az Esélyegyenlőségi Tagozat tájékoztatója.....	39
Az Ifjúsági Tagozat tájékoztatója.....	40
A Mandátumvizsgáló Bizottság tájékoztatója.....	41
Beszámoló a Számvizsgáló Bizottság működéséről, a Liga X. Kongresszusa óta elvégzett feladatainak végrehajtásáról.....	42

Bevezetés

A LIGA Szakszervezetek 2005. decemberi kongresszusán meghirdetett és elfogadott programja különösen ambiciózus volt a magyarországi szakszervezeti mozgalom passzivitása és zsugorodása közepette. A program megvalósítását később csak nehezíteni látszott a 2006 óta gyakorlatilag évente bejelentett újabb és újabb – mindig kicsit más nevű – megszorító csomag. A konvergencia program, a különböző reform programok (felsőoktatás, egészségügy), az egészségbiztosítás privatizálásának megkísérlése, az ún. Nemzeti Csúcson életre kelt Reformszövetség, majd a gazdasági válság és az IMF diktálta feltételeket tűzön-vízen keresztül vinni igyekvő szakértői kormány.

Mindezek ellenére a LIGA Szakszervezetek következetesen menetelt végig ezen a négy éven, és harcosságának, meg nem alkuvásának sok helyütt meg is lett az eredménye. A X. kongresszuson programba vésett elképzelés, hogy a LIGA nem ágazati vagy szakmai szövetségen alapuló kis tömb akar lenni, hanem a szolidaritáson alapuló, köz- és versenyszférát együttesen képviselő, nyitott szervezet, teljes sikernek bizonyult. A Fegyveres és Rendvédelmi Dolgozók Érdekvédelmi Szövetsége csatlakozásával megindult folyamat katalizátorként hatott a szervezet növekedésére. A negyedévente tartott LIGA Tanács üléseken sorra jelentkeztek régi és új szakszervezetek, melyek mind úgy érezték, a mai Magyarországon egyedül a LIGA Szakszervezetek képviseli kellő következetességgel és kitartással a munkavállalók érdekeit. Az FRDÉSZ által megkezdett sorba több nagy szervezet is beállt, így a Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége és a Magyar Orvosok Szövetsége 2007-ben, az Egészségügyben és Szociális Ágazatban Dolgozók Demokratikus Szakszervezete (EDDSZ) 2009-ben vált a LIGA Szakszervezetek részévé.

A folyamatosan erősödő szövetség egyre nagyobb támogatottsággal tudott a nyilvánosság elé lépni, és szava egyre nagyobb kihatással volt nem csak a munka világára, de általános társadalmi kérdésekre is. Ennek kicsúcsosodása volt a 2007-ben Társadalmi Szolidaritás Napja néven indított akciósorozat, amely aztán 2008-ban a TB Mentő népszavazási kampány néven vonult be a történelembe, mint az újkori szakszervezeti mozgalom legnagyobb sikere. A hosszú hónapokon át tartó aktív akciósorozat, a szakmai és társadalmi programok, egyeztetések, valamint a népszavazás kiírása érdekében összegyűjtött több, mint félmillió aláírás oda vezetett, hogy a LIGA Szakszervezetek több más szakszervezettel és civil szervezettel összefogva, sikerre vitte az egészségbiztosítás privatizálásnak megakadályozását.

A LIGA X. kongresszusán elfogadott program szerint, sikerült megvalósítani a regionális szerveződést és koordinációt segítő érdekvédelmi és tanácsadó hálózatot. A hét régióból négyben (Észak-alföldi, Dél-alföldi, Nyugat-magyarországi, Észak-magyarországi) jelenleg is aktívan működnek, a többi három régióba jelenleg is keressük a megfelelő embereket. Várhatóan sokat segít a regionális hálózat fejlődésében az EDDSZ megyei hálózatának beintegrálása a LIGA Szakszervezetekbe.

A program által szintén célként kitűzött és az alapszabályban is megjelent tagozatok szintén megalakultak. Így a LIGA Nyugdíjas Tagozata mellet az Ifjúsági Tagozat és az Esélyegyenlőségi Tagozat is megkezdte működését 2009-ben. Bár a tagozatok egy része épp csak megkezdte munkáját, van miről beszámolniuk.

A beszámoló emellett öt fő területen számol be a LIGA Szakszervezetek elmúlt négyévi tevékenységéről. A szakmai, érdekképviselési tevékenységről és a kommunikációról éves bontásban számol be az anyag, mivel ezeken a területeken főként ciklikus jellegű feladatokat

kellett ellátni (pl.: bértárgyalás, demonstrációk és akciók), míg az oktatás, jogi tevékenység és nemzetközi ügyek területén a négy évet átfogó értékelés olvasható, mely a területek inkább folyamatokat magába foglaló feladataiból adódik.

Szakmai, érdekképviseleti tevékenység

Az előző küldöttgyűlés óta eltelt négy esztendő a makroszintű érdekegyeztetés területén rendkívüli kihívások elé állította konföderációinkat. Az időszak egybeesik a szocialista-liberális kormánykoalíciónak a fenntarthatatlannak ítélt gazdaság- és társadalompolitikával történő gyökeres szakításával, a konvergencia-program kritériumainak való megfelelés mindenek felett álló kényszerével. Intézkedéseik a külső és belső pénzügyi egyensúly megteremtését az államháztartási kiadások - elsősorban a közszféra és a jóléti-szociális rendszerekből történő - jelentős csökkentésével, valamint adóemelésekkel valósították meg.

Ugyanakkor, hasonlóan az előző évtizedekben ismétlődő, megszorításon, majd az azt követő kiengedésen alapuló politikához, a kormány érdemi reformokat nem hajtott végre. Ennek következtében az ország felemelkedésének, fenntartható fejlődésének alapjai sem teremődtek meg.

Az egyensúlyi folyamatok látványos javulásának ára a visszaeső gazdasági növekedés, a kritikus szintre halmozódó államadósság, a foglalkoztatottság alacsony szintjének fennmaradása, a reálkeresetek növekedésének megtorpanása, majd csökkenése, az egyre mélyülő szociális válság volt.

2008 őszére a pénzügyi szektorból kiinduló, majd a reálszférát is elérő globális válság drámai erővel mutatta meg az ország sebezhetőségét. A piac a magyar államadósság magas szintje, a kormányzat cselekvőképtelensége miatt túlságosan kockázatosnak találta az ország finanszírozását. Egy évtized elteltével ismét az IMF kölcsönére kényszerültünk, alávetve magunkat az Unió és a pénzintézet előírásainak és szigorú kontrolljának.

A globális pénzügyi-gazdasági világválságra a „válságkezelő” kormány által életbe léptetett intézkedések a korábbi kormány által kijelölt utat követték, sőt, sok tekintetben túl is léptek azon. Intézkedéseik alapját a munkáltatók által életre hívott Reformszövetség javaslati képezték, amely a szakszervezetek, így a LIGA kizárásával működött.

Ugyanezen időszak a LIGA számára a számbeli megerősödést, az érdekvédelem szakmai alapjainak megújulását, a tárgyalásos megoldások és a kibővült nyomásgyakorló eszközök sokoldalú, egymásra épülő felhasználását hozta magával. Minden korábbinál élesebben megmutatkozott a LIGA és a kormány eltérő szemléletmódja az érdekegyeztetés funkcióját illetően. A kormány a tárgyalások legfontosabb feladatának a partnerekkel történő folyamatos egyeztetést, a felek informálását tartja, amelytől politikájának legitimitációját várja. Ezzel szemben a LIGA az eltérő érdekű szereplők közötti megállapodások érdekében tesz kísérletet a munka világában és a társadalomban fellépő konfliktusok feloldására, azok tárgyalásos rendezésére, ennek hiányában kész azok képviselőire más érdekvédelmi, szakszervezeti eszközökkel is. Ennek a következetességnek köszönhetően a szakmai törekvéseinknek demonstrációkon, sztrájkokon keresztül is igyekeztünk érvényt szerezni mind a munkavállalók szűkebb csoportjait érintő, speciális kérdésekben – pl. a kordedvezményes nyugdíjak esetében –, mind a társadalompolitikai vetületű, országos ügyekben – pl. az egészségbiztosítás átalakítása kapcsán.

2006

Az országgyűlési választásokat megelőző parlamenti szünet és a kampány ideje hagyományosan csendesebb időszaka az érdekegyeztetésnek. A 2006-os esztendőben ennek ellenére az OÉT nagy fontosságú, stratégiai jelentőségű kérdéseket tárgyalt. Ezek közé tartoztak az Országos Érdekegyeztető Tanácsról és az Ágazati Párbeszéd Bizottságokról szóló törvényjavaslatok. Az év második felében az Új Egyensúly programja, majd a megszorító intézkedéseket és a jövőbeni reformok kezdő lépéseit tartalmazó konvergencia program jelentett feszített tempójú, szakmai és érdekvédelmi szempontból is súlyos kérdéseket taglaló tárgyalássorozatot.

A makroszintű érdekegyeztetés törvénybe iktatása évtizede húzódó probléma, amely annak ellenére számtalan kérdést vetett fel, hogy a hazai intézményrendszer működését példaértékűnek tartják az átalakuló országok számára. A kormány szándéka az volt, hogy a parlament még a választások előtt fogadja el a szabályozást. Hivatkozási alapul az Alkotmánybíróság 40/2005.(X.19.) sz. határozata szolgált, amely kimondta, hogy alkotmányellenes mulasztás áll fenn azáltal, hogy az Országgyűlés nem alkotott törvényt az országos foglalkoztatáspolitikai érdekegyeztetés szervezetére és annak működésére vonatkozóan. A kormány jogalkotási kényszerre és a szociális partnerek finanszírozása jogi alapokra helyezésének szükségességére hivatkozott.

A LIGA olyan szabályozás mellett érvelt, amely objektív, átlátható és egyszerű kritériumok alapján határozza meg a szereplőket, biztosítja az OÉT munkavállalói oldalának mind magasabb szintű reprezentativitását, ugyanakkor megakadályozza a szakszervezeti mozgalom további szétaprózódását, vagy nagyobb ágazati szakszervezetek országos konföderációként való bejelentkezését. Finanszírozási szabályként – a szakszervezetek aligha vitatható közcélú tevékenységének elismeréseként a többi, hasonló szerepű szervezettel megegyezően – normatív finanszírozás mellett érveltünk, amely rendeltetésszerű felhasználását az Állami Számvevőszék ellenőrzi. Ez utóbbi javaslatunk a kormány ellenállása miatt nem érvényesülhetett a törvényről szóló megállapodásban.

Az ágazati párbeszéd bizottságokról készült törvényjavaslat esetében a LIGA tudomásul vette az érintettekkel egyeztetett változatot, azzal a kritikával, hogy a szabályozás feleslegesen túlbonyolított, nem számol a középszintű párbeszéd valóságos, kezdeti stádiumban lévő helyzetével, ösztönző elemek alkalmazása helyett kialakult, érett viszonyokhoz illő szabályrendszert vezet be.

A két törvényjavaslatot a parlament végül csak 2006. december 11-én fogadta el, elsőprő többséggel. Az OÉT törvény hosszas története ezt követően újabb fordulatot vett: a köztársasági elnök aláírás előtt véleményezésre megküldte azt az Alkotmánybíróságnak. Álláspontja szerint – hivatkozva az Alkotmánybíróság korábbi döntésére – nem kétséges, hogy az OÉT a munkaviszonyt érintő egyes jogszabályok esetében gyakorolt egyetértési jogosítványával közhatalmi funkciót tölt be, amely választásokon nyugvó demokratikus legitimitációt igényel. Ennek hiánya megítélése szerint alkotmányellenes helyzetet idéz elő.

A 2006-os választásokat követően a megalakult Gyurcsány-kormány a szociális partnerek elé tárta a konspirációs körülmények közepette előkészített „Új Egyensúly” programját.

A jelenlévő szociális partnereket sokkolta az ország valóságos helyzetéről szóló beszámoló, még akkor is, ha azok szakmai körökben ismertek voltak. A programban szereplő, komplex

intézkedéssorozat, a további reformlépések elindítása, végül a konvergencia programban lefektetett elképzelések a LIGA részéről elutasításra találtak.

Fontos összefoglalni a LIGA álláspontját, mert azok szakmai megalapozottságát, törekvéseink tartalmát illetően sokféle interpretáció látott napvilágot mind a kormány, mint a többi szakszervezeti konföderáció részéről.

A LIGA kinyilvánította, hogy az ország gazdasági helyzetéért, társadalmi állapotáért kizárólag a kormányt terheli a felelősség, és visszautasítottunk minden olyan értelmezést – ebben a miniszterelnök járt az élen – amely a szociális partnerek szerepére utalt a kialakult problémák előidézésében. Egyetértettünk abban, hogy átmeneti szigorításokra, válságkezelésre van szükség a konvergencia kritériumok teljesítéséhez. Követeltük azonban azt, hogy a válságkezelés intézkedései átmenetiek legyenek, azok terjedelme, időtartama megállapodásban kerüljön rögzítésre. Elismertük a kormány törekvéseit, hogy a szociális kiadásokat, nyugdíjkifizetéseket, a nyugdíjkorrekciós intézkedéseket kiemelt védelemben részesítette, valamint azt, hogy a többletterhek viselésébe a lakosságon, munkavállalókon kívül a vállalkozásokat, illetve a tőkejövedelmeket is be kívánta vonni. Megállapítottuk azonban, hogy mindezek ellenére a munkavállalókra a program, illetve az elindított reformok aránytalanul nagy terhet rónak, és ezért elfogadhatatlanok.

A közsféra ügyei az ország fejlődési lehetőségei szempontjából kiemelkedően fontosak. A LIGA visszautasított minden olyan értelmezést, amely a közsférát állította be bűnbaknak az ország államháztartási egyensúlyának megbomlásáért, mint ahogy azt is, hogy a közsféra egésze teljesítményhiányos és pazarló lenne. Egyetértettünk abban, hogy a közsféra modernizálására szükség van, és az indokolatlan túlfoglalkoztatást nem szabad fenntartani. Ezért nem elleneztük a közigazgatás regionális átszervezését, a minisztériumok karcsúsítását, a túlbujánzó kormányzati háttérintézmények, közalapítványok megszüntetését.

Nem fogadhattuk el azonban a válságkezelésen túlmutató reformok cél- és eszközrendszerét. Röviden, visszautasítottuk azt a kormányzati célkitűzést, amely a közsféra GDP arányában kifejezett kiadásait az elkövetkező években mintegy 3 százalékponttal csökkenteni kívánta. Ez az életminőség és az esélyegyenlőség elért szintjének erőteljes csökkenésével fenyegetett, mind az ott foglalkoztatottak, mind a közszolgáltatásokat igénybevevő állampolgárok számára. A közsféra béreinek két éven át történő befagyasztása, mint a konvergencia program sikerének záloga, szintén elutasításra került.

A társadalombiztosításban végrehajtott intézkedések egy részével egyetértettünk. Az a célkitűzés, amely összhangot kíván teremteni a járulékfizetés és az egészségügyi szolgáltatások igénybevétele között, helyeselhető. Ugyanakkor a biztosítási elv abszolutizálása a szolidaritásos társadalombiztosítás további erózióját hozhatja magával. A hozzátartozói jogon járó egészségügyi ellátás alapvető, hagyományos alapelve, amelynek megszüntetése ellen sikertelenül léptünk fel. Veszélyeket rejt magában, éppen a legkiszolgáltatottabb, feketén foglalkoztatott munkavállalók számára, hogy a sürgősségi ellátásokon kívül elutasíthatják egészségügyi kezelésüket, amennyiben társadalombiztosítási jogviszonyuk rendezetlen.

A korhatár alatti nyugdíjak munkavállalás esetén történő szüneteltetését tudomásul vettük. Visszautasítottuk azonban a fegyveres- és rendvédelmi területen dolgozók szolgálati nyugdíjának kilátásba helyezett szigorítását. Ezzel a kedvezménnyel a világon mindenhol az

akár életveszéllyel járó, fokozott igénybevételt kompenzálják, amely találkozik társadalom egyetértésével.

Külön kell szólni egy idestova két évtizede megoldatlan probléma, a kordedvezményes nyugdíjrendszer átalakításáról. A kormány által beterjesztett javaslat sok tekintetben a LIGA programjában foglaltak szerint haladt. A korábbi rendszer, immár törvényerőre emelve, változatlan formában fennmarad az új kidolgozásáig. A munkáltatók kényszerűen tudomásul vették, hogy többletbefizetés terheli őket a fedezet megteremtésére. Az új intézmény tripartit tárgyalásokon keresztül jön létre. Alapelve a prevencióra törekvés, a kordedvezményre jogosító munkakörök jegyzéke az elháríthatatlan károsító tényezők objektív kritériumain kell, hogy alapuljanak. A rendszer honorálja a munkavédelmi és foglalkozás-egészségügyi rendszabályok betartását és továbbfejlesztését. Súlyosan sérelmes viszont, hogy a kordedvezményes jegyzék az új szisztéma életbe lépéséig le van zárva, megakadályozva a jogos munkavállalói igények érvényre jutását. A LIGA törekvése, hogy a végleges jogszabályban a műszakos munkavállalók – fokozott terhelésük okán – alanyi jogon kordedvezményben részesüljenek.

Összefoglalóan: A LIGA az Új Egyensúly és a konvergencia program célkitűzéseivel egyetértett, a konkrét megoldások egy részét elvetette, helyettük alternatív javaslatokkal élt, amelyeket a kormány nem fogadott el. Ezért a programokat egészében elutasítani kényszerültünk.

A tárgyalások mellett a LIGA kezdetektől fogva kezdeményezte a munkavállalói oldalon a szakszervezetek nyomásgyakorló eszköztárának bevetését. Azt tapasztaltuk, hogy a konföderációk egy része a kormányzati politikát elkerülhetetlennek tartotta, és tudomásul vette.

Indítványunkra július 8-án az Olimpia parkban közös demonstrációt tartott a hat országos szakszervezeti konföderáció. A rendezvényen résztvevők száma messze elmaradt a várakozásoktól. Sajnos, volt olyan konföderáció, amelyik gyakorlatilag bojkottálta a demonstrációt. Ennek eredményeképpen a tárgyalási pozíciónk érzékelhetően meggyengült.

A tárgyalásokon a LIGA következetesen fellépett azért, hogy az államháztartás egyensúlyának elkerülhetetlen helyreállítását a kormány a feketegazdaság visszaszorításával, a gazdasági-társadalmi életet átszövő korrupció megfékezésével oldja meg. Ez szolgálná a gazdaság egészséges működéséhez szükséges adóterhelés csökkentésének megalapozását, a magas szintű közszolgáltatások megfelelő fedezetét, a munkavállalók életszínvonalának, szociális biztonságának fejlesztését egyaránt. A kormány ezt elvben támogatta, végrehajtott intézkedései azonban átgondolatlanok és büntető jellegűek voltak, amelyek egy része az alkotmányosság feltételeit sem elégítette ki, eredményességük pedig erősen megkérdőjelezhető.

A 2007-es évre szóló bértárgyalásokon a LIGA arra törekedett, hogy mind az országos, mind a helyi bérmegállapodásokban minél magasabb mértékben kerüljön kompenzálásra az a veszteség, amit a konvergencia program, illetve a megszorító csomag okozott. Ennek érdekében a LIGA Tanács a tárgyalóküldöttségnek meghatározta az Országos Érdekegyeztető Tanácsban képviselendő álláspontot. Célkitűzésünk az volt, hogy a köz- és versenyszférában egyaránt megvalósuljon a keresetek reálértékének megőrzése, a hároméves bérmegállapodásban foglalt minimálbér- és bérminimum emelés munkáltatók által szorgalmazott felülvizsgálatát pedig meg kell akadályozni

A szakszervezeti oldal ennek megfelelően egységes álláspontként a tárgyalások első szakaszában 13-15%-os bruttó keresetemelést fogalmazott meg, szemben a kormány, mint előterjesztő 6-6,5%-os, illetve a munkáltatói oldal 3-6%-os ajánlatával szemben. A kormányzati javaslat – a közszféra béreinek befagyasztása, a versenyszférának tett ajánlás – a tervek szerint a reálkeresetek mintegy 4%-os csökkenésével járt volna a tervezett gazdasági peremfeltételek esetén.

A tárgyalások során a munkáltatói oldal következetesen ragaszkodott a bértárgyalások, illetve a hároméves bérmegállapodásban szereplő szakmunkás bérminimumok kérdésének összekapcsolásához. A szakszervezetek ellenállása miatt azonban ez a törekvésük meghiúsult, ugyanakkor ezzel az országos szintű bérmegállapodás jelentős idővesztést szenvedett.

Tekintettel arra, hogy időközben elkezdődtek a helyi szintű bértárgyalások, a megállapodás érdekében a munkavállalói oldal képviselői 8-11%-ra mérsékeltek bérkövetelésüket, míg a kormány szintén jelezte, hogy elfogadja a szociális partnerek eredetinel magasabb egyezségét is, ha azzal még teljesíthetők a konvergencia program célkitűzései. A munkaadói oldal az eredetihez képest érdemben nem változtatott javaslatán.

A megállapodási kényszer a helyi bértárgyalások előrehaladtával egyre nőtt, ugyanakkor az országos megállapodás kereteit a helyi szintű bérmegállapodások (MÁV, GE, RÁBA, Magyar Posta stb.), konkrétan az ott létrejött számszerű mértékek nagyrészt be is határolták. Különösen nagy befolyással volt a tárgyalás utolsó szakaszára a Volán vállalatoknál létrejött bérmegállapodás ténye.

A tárgyalások végén ennek megfelelően a felek további érdemi engedményeket tettek a megállapodás érdekében, a bértárgyaláson hosszú egyeztetés után, 2007 januárjában 5,5-8 százalékos béremelési ajánlás született.

Tekintettel arra, hogy a LIGA Szakszervezetek a munkavállalói oldalon többször is jelezte, hogy egy ilyen mértékű engedményt az eredeti követelésekkel szemben csak akkor tud elfogadni, ha a megállapodás kiterjed a közszféra valamennyi érintett dolgozójára - megakadályozva ezáltal azt, hogy a kormány eredeti szándékának megfelelően ezen a területen keresetemelkedés gyakorlatilag ne következzen be – a megállapodás véglegesítését feltételhez kötötte. A kormányoldal a LIGA javaslatát lényegében elfogadta, a munkáltatói oldal szereplői közül azonban néhányan tiltakoztak a megállapodásnak a közszférára való kiterjesztése ellen.

A tárgyalás eredményeként végül is bekerült a megállapodás szövegébe a LIGA által javasolt, úgynevezett "szolidaritási klauzula", amellyel konföderációnk a közszféra munkáltatói számára kívánt üzeni. Ezzel minden bizonnyal jelentős lépést tettünk annak érdekében, hogy a közszolgálatban kialakult válság (sztrájk készülség) megoldódjon.

2007

2007 februárjában a közszférában az Egységes Közszolgálati Sztrájkbizottság – amelyben a LIGA vezető szerepet vállalt – és a kormány megállapodást kötött a 2007-2008-as években történő keresetemelésre. Bár a megállapodás tagszervezeteink egy részénél kritikát váltott ki, ennek révén sikerült a bérfagyasztással szemben az OÉT ajánlás alsó mértékének megfelelő keresetemelést biztosítani, valamint a 13. havi illetmény tervezett megszüntetését

megakadályozni. Az év második felétől fizetett, előrehozott 13. havi illetmény részletekben történő kifizetése évi több, mint 4%-os keresetemelkedéssel járt. Garanciák kerültek továbbá a megállapodásba a következő évek keresetemelkedésére, az adatok megfelelő monitorozására, szükség esetén kiegészítő intézkedésekre is. Utólag igazolva látszik a LIGA vezetésének álláspontja, amely a megállapodás aláírását szorgalmazta: ennek hiányában a közszférában közel kétszámjegyű reálkereset-veszteségre került volna sor.

Összességében a bérmegállapodásokban foglaltnál magasabb tényleges keresetemelkedés ellenére – elsősorban az infláció korábban nem várt meglódulása miatt – 2007-ben súlyos, 4,7% reálbércsökkenés következett be.

Az év során folyamatosan napirenden tartottuk – minden kormányzati ellenkezés dacára – a kordedvezményes nyugdíjak ügyét, fenntartva korábbi követeléseinket. A LIGA számára nem fogadható el, hogy új szakmák az átmeneti időszakban, a végleges rendszer 2013-ig történő kialakításáig nem kerülhetnek a kordedvezményre jogosító munkakörök közé. Ennek a lehetőségnek a kizárása a közösen elfogadott alapelvekkkel ellentétes, és súlyosan sérti az érintett munkavállalók érdekeit. Különösen abszurd ez annak tükrében, hogy a nyár közepétől tárgyalásokat folytattunk a kordedvezmény-biztosítási járulék megfizetése alóli mentességről szóló jogszabály-előterjesztésekről. Ezek a jogszabályok ugyanis lehetővé teszik a munkáltatóknak, hogy megfelelő munkaegészségügyi, szervezési stb. intézkedések alkalmazásával, hivatalos, mérhető kritériumokon alapuló eljárás következményeképpen mentesüljenek egyes munkakörök után a többletjárulék fizetése alól, és a továbbiakban azok nem jogosítanak kordedvezmény igénybevételére. A LIGA érvelése szerint tarthatatlan, hogy ugyanezen objektív, mérhető kritériumok alkalmazásával ne kerülhessen sor az egészséget elháríthatatlanul károsító munkakörök bevonására a kordedvezményre jogosítók közé.

Mivel a tárgyalóasztalnál nem sikerült a kormányzatot javaslataink elfogadására készíteni, a LIGA demonstrációt szervezett, majd az országos sztrájk követeléseibe közé is felvette a témát. A sztrájk tárgyalások során a kormány képviseletében eljáró munkaügyi államtitkár elismerte a követelés jogosságát, és rövid határidővel ütemterv benyújtását vállalta a kérdés megnyugtató rendezésére. Sajnos, a következő tárgyalási fordulóban visszakozott, arra hivatkozva, a kormány álláspontja nem változott, az átmeneti időszakban továbbra sincs lehetőség újabb szakmák esetében a kordedvezmény igénybevételére. Így ezt a törekvésünket a továbbiakban is hatványozottan képviselnünk kellett, hasonlóképpen az autóbusz-közlekedésben a típusfüggőség végleges megszüntetéséhez vagy a műszakos dolgozók mérés nélküli, alanyi jogú kordedvezményes lehetőségéhez.

Az őszi időszak a 2007-es esztendőben is kiemelt fontosságú témák sorozatát hozta. Hagyományosan az adó- és járuléktörvények változásaival kezdődött a következő év megalapozása, amelyet a költségvetésről szóló vita követett, mindezekkel párhuzamosan pedig elkezdődtek, és több ülésben folytatódtak a bértárgyalások.

Az adó- és járuléktörvényekkel kapcsolatos kormányzati kommunikáció azt tartalmazta, hogy a 2008-as esztendőben nem hajtanak végre újabb tehernövelő intézkedést. Ezzel szemben rá kellett mutatnunk arra, hogy a "változatlanág" több szempontból is problematikus. Egyrészt a változatlanág tulajdonképpen azt is jelentette, hogy a 2006 őszétől és 2007 elejétől bevezetett megszorító intézkedések teljes egészükben fennmaradtak. (Továbbra sem kaptunk választ arra, hogy mikortól várható az enyhítésük, illetve melyekkel kell tartósan számolnunk.)

Másrészt a nominálisan növekvő keresetek esetén az adótábla változatlansága mellett is nőtt az adóterhelés, melyet nem ellensúlyozott az adójóváírás módosításának ellenkező hatása. Végül arra is felhívtuk a figyelmet, hogy az évenkénti tetemes, technikai jellegűnek mondott módosításokkal a jogszabályok áttekinthetatlenné válnak még a szakértők számára is, és szinte lehetlenné teszik a jogkövető állampolgári magatartást.

Az adó- és járuléktörvények kapcsán igyekeztünk a munkavállalók számára előnyös változásokat elérni, kevés sikerrel. Eredmény, hogy az étkezési támogatások adómentes értékhatárai 20%-kal emelkedtek, bár tény, hogy ez önmagában nem jelentett kedvezőbb pozíciót, csak annak lehetőségét.

A költségvetési törvény alapvetései a konvergencia-program célkitűzéseinek megfelelő előírásokat tartalmazták. A nyugdíjak és a családtámogatások kivételével a közszolgáltatásokra fordított kiadások legfeljebb szinten maradtak, részarányuk a GDP-ben csökkent. A kormány a közszféra bérmegállapodásának fedezetére az általános tartalékban helyezte el a szükséges forrást.

Az őszi folyamán a kormány társadalombiztosítást érintő döntései is komoly társadalmi konfliktust idéztek elő. A nyugdíjrendszert illetően 2006 végén fogadott el a parlament egy olyan szabályozást, amely az induló nyugdíjak megállapításához alkalmazott ún. nyugdíjformula megváltoztatásával 2008-tól jelentősen, nyolc százalékponttal alacsonyabb induló nyugdíjakat eredményezett. A 2007. őszi törvényhozási csomagban ez kiegészült az előrehozott öregségi nyugdíjak korhatáremelésével, a bónus-malus rendszer szigorításával.

A LIGA következetesen azt az álláspontot képviselte, hogy a nyugdíjrendszer stabilitásához, kiszámíthatóságához fontos társadalmi érdek fűződik. A kormány érvelése szerint a nyugdíjasok túl korán és túl magas ellátást kapnak, amely finanszírozhatatlan. A LIGA nem általában a változás ellen lépett fel, hanem – összhangban az Alkotmánybíróság idevágó döntéseivel – a kellő felkészülési idő biztosításának szükségességét emelte ki. Különösen érthetetlenek voltak ezek a döntések annak fényében, hogy a nyugdíjrendszer egyensúlya biztosítottnak látszott a következő években, és készült a rendszer szükséges, átfogó reformja, amelyben ezeket a kérdéseket megnyugtató módon, társadalmi konszenzussal rendezni lehet.

Mindezek után a társadalombiztosítás másik ága, az egészségbiztosítás tervezett átalakítása kapcsán nyílt konfliktus robbant ki, melyben egyik oldalon a kormány, a másik oldalon a LIGA vezetésével a szakmai- és társadalmi szervezetek széles tábora, valamint a társadalom túlnyomó többsége állt. Az egészségbiztosítás üzleti alapokra helyezésével, a nemzeti kockázatközösség fragmentálásával olyan veszélyes folyamatok indulhatnak el, amelyek tovább mélyítik a mai egyenlőtlenségeket az egészségügyben. A probléma szakmai háttérének bemutatására, álláspontunk alátámasztására intenzív szakértői munkát végeztünk, támaszkodva a hazai egészségügyi közgazdászok élvonalbeli képviselőire. A LIGA fellépése nem merült ki a pusztán elutasításban, hanem megoldási javaslatként a MOK által jegyzett, a társadalmi egészségbiztosítás megújítását tartalmazó tervezetet támogattuk.

Érvelésünk, javaslataink elutasításra kerültek, sőt, illetékességünk és kompetenciánk is megkérdőjeleződött a kormány részéről. (Ezt sulykolta a kormánypárti média is, természetesen minden alap nélkül: az országos érdekegyeztetés és annak tagjai illetékessége e kérdéskörben tényszerűen fennáll.)

(Mint ismeretes, a LIGA népszavazási kezdeményezésének elsöprő társadalmi támogatottsága is nagyban hozzájárult, hogy később a kormány a parlamentben az egészségbiztosítási pénztárakról szóló törvény visszavonására kényszerült.)

A 2008-ra vonatkozó bértárgyalásokra a kormány azzal érkezett, hogy összességében a reálkeresetek megőrzésére lát lehetőséget. A versenyszféra bérajánlására centrumként 4,5%-os bruttó mértéket javasoltak, 4,5%-os várható infláció és 2,8%-os GDP növekedés mellett. A LIGA ezzel szemben érzékelhető, 3-4%-os reálkereset-növekedést tűzött ki célul.

A munkáltatói oldal kezdetben nem volt hajlandó addig a bérajánlásról tárgyalni, amíg a minimálbér és a garantált bérminimum megállapodásban és jogszabályban lefektetett értékeiből nem történik visszalépés. Ezt a szakszervezetek és a kormány is visszautasította. A munkáltatói oldal erre halogató taktikába fogott, mindeközben az ÁPB-k szintjén próbáltak ágazati alkuk segítségével a garantált bérminimumok szintje alá menni.

A bérajánlás hosszú és kemény tárgyalási folyamat végeredményeképpen végülis a decemberi ünnepek előtt megszületett, mértéke 5-7,5%. Az egész napon át tartó zárótárgyaláson a LIGA ismét ki akarta terjeszteni a közszférára is a megállapodás hatályát. Ez a törekvésünk azonban a kormány, a munkáltatók és – meglepetésre – a közszférát reprezentáló szakszervezetek ellenállása miatt meghiúsult. Az adójóváírás módosításából eredő 0,5-1%-os nettó keresetemelkedés hatásával is számolva 2008-ban szerény reálkereset-emelkedéssel számoltunk.

2008-ban a bruttó átlagkeresetek 7,5%-kal növekedtek, ezen belül a versenyszférában 8,4%, a költségvetési területen 6,2% volt az emelkedés. Ezzel lényegében a keresetek stagnáltak. A kormány eredeti javaslata alapján – az inflációnak a prognózisnál erőteljesebb növekedése miatt – 2-3%-os reálkereset-csökkenést szenvedett volna el a munkavállalók többsége.

2008

Mint arról fentebb szó esett, a LIGA 2008-as TB-Mentő népszavazási kezdeményezése és az azt övező példátlan társadalmi összefogás is közrejátszott abban, hogy a parlament végül visszavonta az egészségbiztosítási pénztárakról szóló törvényt. Az egészségbiztosítás privatizációja körüli sikereink fontos tanulsága, hogy indokolt esetben túl lehet és kell lépni az érdekegyeztetés formális működésén, lehetséges fontos társadalmi kérdésekben országos támogatottságot és azon keresztül eredményt elérni céljaink érdekében.

Az egészségügy súlyos, megoldatlan problémái azonban a privatizációs veszély elmúltával sem szűntek meg. A LIGA kész volt minden előremutató javaslat megtárgyalására, támogatására, amely az egészségügy válságán javítani képes. Támogattuk a kisebbségi kormány „Biztonság és partnerség: feladatok az egészségügyben 2010-ig” című programtervezetét. A javaslat lezárta az egészségügyben levezényelt „reformkóroszt”, egyértelműen konszolidációs jellegű, konszenzusos szakmapolitikai célokat tartalmazott a népegészségügy fejlesztésével, a gyermekorvosi ellátás javításával, a lefedetlen területeken történő szakellátás kiépítésével, az egészségügyben dolgozók anyagi feltételeinek javításával stb. Rámotattunk arra, hogy a javaslat nem foglalkozik a legégetőbb kérdésekkel, pl. a teljesítményvolumen-korlátozásból fakadó súlyos anomáliákkal, valamint féltő, hogy források hiányában elmaradnak az említett fejlesztések. Az eltelt idő igazolta az aggodalmainkat, az egészségügy folytonos finanszírozási válsággal küzd, és működőképességének legvégső tartalékait éli fel, súlyos kockázatot hordozva az állampolgárok, a munkavállalók számára.

A 2008. évtől jelentős változások történtek a hazai szakképzés intézményi- és döntési rendszerében. A közoktatási és a szakképzési reformlépések az iskolarendszerű szakképzés keresletvezérelt rendszerének kialakítása érdekében létrehozták a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságokat, melyeket jelentős hatáskörrel ruháztak fel.

A rendszer hatékonyságának növelése érdekében egy több évre szóló, jelenleg is tartó projekt vette kezdetét a munkaadói, a munkavállalói érdekképviseletek, valamint a kamarák részvételével. Az érdekképviseletek kiemelt feladatukként javaslatot tehetek a képzési és beiskolázási szerkezet megváltoztatására, illetve annak megvalósíthatóságára, a gazdálkodók részéről beérkező képzési szükségletekkel összhangban.

A projekt megvalósítása alapvetően regionális szinten folyik, így arra is lehetőséget ad, hogy a LIGA területi beágyazottságát, a tagszervezetek közötti együttműködést erősítsük.

A projekt első szakaszának lezárását követően valamennyi régióban eleget tettünk a beiskolázási döntésekhez szükséges kistérségi és szakma elemzések elvégzésére vonatkozó vállalásunknak. Ennek megfelelően az iskolai szerkezet, valamint a gazdálkodók részéről beérkező, a kutatás során feltárt adatok és a konzultációk alapján jelzett munkaerőpiaci igények ismeretében javaslatot tettünk a választott szakmák vonatkozásában a régiók, a megyék és a kistérségek képzési és beiskolázási szerkezetének kialakítására.

A projekt második szakaszában – az RFKB döntések ismeretében – szakmai konferenciákat, illetve régiós konzultációkat szerveztünk, egy kivételével (Közép-Magyarország) valamennyi régióban. A projekt összességében mind a források felhasználását illetően, mind szervezetpolitikai szempontból sikeresnek tekinthető.

Az adó- és járulérendszer átalakítása a tavalyi évben került napirendre, az abban való közreműködés céljából megkezdte munkáját az OÉT ad hoc bizottsága. A bizottság létrehozásával kapcsolatban elképzelésünk (várankozásunk) az volt, hogy alkalmas terepe lehetne egy olyan munkának, aminek célja, hogy a közteherviselés kialakult rendszere változzon (a munkavállalókat érintő elvonások mértéke csökkenjen). A testületben végül érdemi munka nem folyt, sem a Kormány, sem a szereplők többsége nem törekedett erre. Az ülések rendszertelenek voltak, előterjesztésekre nem került sor, döntési alternatívák nem merültek fel.

A Gazdasági Versenyképességi Kerekasztal 2008. évben is folytatta tevékenységét. A testület a miniszterelnök felkérésére végezte munkáját, három albizottságban (adó, K+F és innováció, tovább üzleti környezet). Tekintettel arra, hogy a Kormány elképzelése szerint a múlt év elején a koalíciós pártok az adórendszer átalakítására közös programot kívántak elfogadni, a GVK adóügyi szekciójában folyó munka volt a leghangsúlyosabb.

A Gazdasági Versenyképességi Kerekasztal komplex adójavaslatot készített, ennek kormányzati fogadtatása azonban várankozáson aluli volt. Részben ennek is tudható be, hogy az év folyamán a Kerekasztal munkájának intenzitása és színvonala jelentősen visszaesett.

A miniszterelnök az elmúlt év tavaszán vázolta fel a közjövőben megvalósítandó reformelképzeléseit. A megvitatásra kínált javaslatok az adórendszer, a szociális rendszer és a foglalkoztatáspolitikai új kapcsolatáról, valamint az új polgárosodást elősegítő programról szóltak.

A javaslatok közül az utóbbi kettő teljes elutasításunkkal találkozott.

Az „Út a munkához” mind kiindulópontjában, mind eszközrendszerében téves, várt eredménye pedig felettébb kétséges. A kormány elérkezettnek látta az időt, hogy a munkaerőpiacról talán véglegesen kiszorult, legkiszolgáltatottabb szociális segélyezettek ellen lépjen fel. Miközben sajnálatos tény, hogy a magyar gazdaság a jelenlegi körülmények közepette nem támaszt keresletet munkájuk iránt, a javaslat őket teszi felelőssé és önhibássá sorsukért, felerősítve a társadalomban meglévő bűnbakképző mechanizmusokat.

Munkateszt révén kívánják lemérni, hogy a segélyezettek rendelkezésre állnak-e a munkavégzésre, miközben teljes értékű foglalkoztatásra esélyük sincsen. A szociális biztonság alapszintjét garantáló ellátásuk esetleges elvesztése beláthatatlan szociális veszélyekkel járhat. Az önkormányzatokat a közfoglalkoztatás megszervezése, működtetése megoldhatatlan feladat elé állíthatja. Különösen visszatetsző, hogy a kormány a feketegazdaság visszaszorításával érvelve kizárólag a munkavállalók ellen kíván fellépni, ellehetetlenítve az életkörülményeiket. (Az OÉT-ben a munkavállalói oldal egységes volt a javaslat elutasításában, szomorú fejlemény, hogy egy enyhített, de így is elfogadhatatlan formában a parlament a szociális törvény módosításával törvényerőre emelte.)

Az „Új Tulajdonosi Program” egy megkésett, szűk körű népi privatizációt kívánt meghirdetni. Leszögeztük, hogy a megmaradt állami vagyon további privatizációját semmilyen formában nem támogatjuk, elutasítjuk a kedvezményezettek kiválasztásán alapuló, politikavezérelt megoldását, az egész konstrukciónak a kormány népszerűségét javítani kívánó jellegét. A folyamat végeredménye – a fogadkozások ellenére – vitathatatlanul az lett volna, hogy újabb, akár stratégiai jellegű vagyontárgyak intézmények, illetve nagybefektetők kezére jutottak volna.

(A LIGA egyedül maradt határozott ellenvéleményével, mivel a versenyszféra két jelentős szakszervezeti konföderációjának vezetője a kormányfőtől felkérést kapott a program kialakítását végző szakértői csoportban való részvételre, így álláspontjuk is támogató volt. A közszolgálati konföderációk is inkább a meghirdetés mellett érveltek. A program megvalósítását azonban a kibontakozó válság – egyelőre legalábbis – elsodorta.)

Az adóreformról szóló koncepció az év közepén valóságos lavinát indított el. Egyre másra jelentek meg gazdasági kutatóintézetek, szakértői műhelyek, gazdasági szereplők egymással versengő javaslatai. Ennek háttérében az állhatott, hogy a konvergencia-programban lefektetett menetrend alapján a javuló egyensúlyi helyzet némi mozgásteret engedélyezett a változtatásokra, vagy pedig egyenesen e szűkre szabott feltételek radikális átszabásával kívánták az ország gazdaságát növekvő pályára állítani.

A javaslatok közös eleme volt a költségvetési kiadások csökkentése, a munkaerőpiac rugalmassá tétele pl. a minimálbér eltörlésével, a munkaerő-kínálat növelése az álláskeresői támogatások, szociális segélyek megnyirbálásával stb. A továbbiakban – bár jelentős hangsúlyeltérésekkel – az adó- és járulérendszerben megvalósított csökkentésekkel kívánták a gazdasági növekedést serkenteni.

A javaslatokról a LIGA Tanács részére összefoglalót készítettünk, amelyben igyekeztünk kijelölni a szervezet által fontosnak tartott alapelveket. Bár a témában tartott vita nem jutott végső nyugvópontra, néhány következtetés bizonyosnak látszik. A LIGA csak olyan

javaslatot tud támogatni, amely a foglalkoztatás bővülését hozza magával, visszaszorítja a feketegazdaságot, nem jár a munkavállalók terheinek növekedésével, valamint a közszolgáltatások további leépítésével.

Az OÉT 2008 tavaszán megtárgyalta a kormány által elkészített „Korrupció Elleni Stratégiáról” szóló előterjesztést. A tudományos alapossággal kidolgozott koncepció értékes és jó anyag volt, de mint rámutattunk, alapvető hiányosságokkal rendelkezett. Nem várható a korrupció megfékezése a párt- és kampányfinanszírozás megoldása nélkül, amely annak egyik kiváltó oka. A kormányzati és önkormányzati megrendelések, a fejlesztési források felhasználása, a hatósági engedélyek kiadása a szakértők szerint szintén melegegyai a korrupciónak, hasonlóképpen a politikai elit egyes privilégiumaihoz, amelyek a jogkövető magatartás rombolásával járnak. (Elég a képviselők költségtérítése körüli ellentmondásokra utalni.) Ezeknek az anomáliáknak a megszüntetésére az anyag nem kínált megoldást.

A vegyiparban és más ágazatokban dolgozók heti 36 órás munkaidejével kapcsolatos alkotmánybíróági döntéssel kapcsolatban az érdekegyeztetés minden fórumát kihasználva igyekeztünk a munkavállalók számára megnyugtató megoldást találni. Sajnálatos, hogy a kormány – kapva az alkalmon, hogy az Alkotmánybíróság ugyan nem tartalmi, hanem eljárásjogi hibák miatt, de hatályon kívül helyezte az érintett rendeletet – a munkáltatók nyomására nem kívánta a jogszabályt ismét megalkotni.

Az őszi tárgyalási idény kezdetén még nem érződtek a később bekövetkező súlyos nehézségek. A költségvetés jelentős növekedéssel, mérsékelt, de pozitív előjelű reálkereset-emelkedéssel számolt, amelyet az adó- és járulékszabályok is elősegítettek. A közszférában a megszorításokat követően az érvényes sztrájkbizottsági megállapodásnak megfelelően, biztatóan kezdődtek el a tárgyalások.

A nyár végi hitelpiaci válság azonban robbanásszerűen terjedt ki a globális pénzügyi rendszerre, a hitelpiacok összeomlásával pedig a reálszféra is azonnal recesszióba fordult. Magyarországot a kibontakozó válság különösen hátrányos helyzetben érte: a magas államadósság finanszírozása hetek alatt kérdésessé vált, amely az államcsőd rémével fenyegetett. Az unió korlátozott mértékben segített, így a kormány – az uniós tagországok közül példátlan módon – az IMF-hez fordult segítségért. A pénzügyintézet a kilátásba helyezett kölcsön fejében reális alapokon nyugvó költségvetést és az államháztartási hiány további csökkentését, valamint a bankok megsegítését igényelte. Ezeknek a feltételeknek a kormány módosított, negatív gazdasági növekedést tervező költségvetési javaslattal, a törvénybe iktatott adócsökkentések visszavonásával, a közszolgálati bérek két évre történő befagyasztásával, a 13. havi illetmény „kiiktatásával”, a 13. havi nyugdíj kifizetésének limitálásával, egyes szociális ellátások normatív emelésének eltörlésével, vagyis az állami kiadások drasztikus csökkentésével kívánt megfelelni. Ezek törvénybe iktatásával a finanszírozási csődhelyzet elmúlt, ugyanakkor a szociális krízis veszélye megnőtt.

A LIGA a kialakult helyzetben, a közszférát fenyegető súlyos, 10%-os mértéket meghaladó reálkereset-csökkenés veszélye miatt kezdeményezte az Egységes Közszolgálati Sztrájkbizottság összehívását és tevékenységének újraindítását. Követeléseink alapját a kormány és a sztrájkbizottság 2007-es megállapodásában foglaltak képezték. Ez 2009-re 4%-os illetményemelést irányzott elő, a 13. havi illetmény-különbözet januárban esedékes kifizetése mellett.

A LIGA a sztrájkbizottságban az erőteljes szakszervezeti fellépés mellett érvelt, amelyhez nem talált megfelelő partnereket a többi szakszervezet közül. A konfliktus az év decemberében, a kormány és a sztrájkbizottság egyes tagjai által jegyzett „Összegzéssel” zárult, amelyet a LIGA-hoz tartozó szervezetek nem vállaltak, mivel a követelések nem teljesültek. A közsféra illetménytétélei nem változtak, a 13. havi illetmény havonkénti kifizetéssel, 15 ezer forintban maximált összegben maradt fenn.

A versenyszféra bértárgyalásait alapvetően meghatározta a munkáltatók merev álláspontja, amelyet a „három nulla” formulával lehetett leírni. Ennek lényege, hogy a hároméves bérmegállapodás lejártával nem láttak lehetőséget a minimálbér, a középfokú és/vagy szakképzettséget igénylő munkakörökben foglalkoztatottak bérminimumának emelésére, a nominális keresetek növelésére. Érvelésük a vállalkozások és a munkahelyek megőrzésének elsődlegességén alapult.

A LIGA egyetértett azzal, hogy a következő időszakban legfontosabb követelmény a munkahelyek megőrzése, azonban a differenciált helyzetű vállalkozásokra tekintettel lehetőséget látott a keresetek növelésére is. Következetes álláspontunk meghatározó volt a munkavállalói oldalon. Hosszú hónapokon át folytattuk a munkáltatók meggyőzését, az eltérő felfogások kitartó közelítését. A munkáltatói oldal egyes képviselői – elsősorban a hazai piacra termelők, szolgáltatásban, kereskedelemben érintettek – belátták, hogy a nominális keresetek befagyasztása drámaian tovább mélyítheti a recessziót, annál is inkább, hogy az ország nincs abban a helyzetben, hogy fiskális kereslet oldalról enyhítse azt. Ennek köszönhetően sikerült megállapodást kötni a minimálbérről, újabb egy évig fennmarad a bérminimum intézménye, és szerény mértékben nő a mértéke, valamint az országos kereset-emelkedésről szóló ajánlás is megszületett. Ez utóbbi lehetővé teszi, hogy a keresetek országos átlagban megőrizzék reálértéküket, esetleg enyhe pozitív előjelű változás álljon elő.

A LIGA kísérletet tett a megállapodás szövegezésékor utalást elhelyezni a közsféra bérmegállapodásának elősegítésére. A kormány és a munkáltatók elutasították ezt, és sokáig a megállapodás léte is veszélyben forgott, a kilátásba helyezett vétónk miatt. Ennek ellenére a megállapodást végül is kompromisszumos szöveggel kiegészítve elfogadtuk. Tettük ezt azért, mert a SZEF képviselőjén kívül az oldal nem támogatta a javaslatunkat.(!)

2009

Még 2008 októberében megszületett az alkotmánybírósi döntés az OÉT és az ÁPB. törvények vonatkozásában. A határozat helyt adott a köztársasági elnök indítványának, és alkotmányellenesnek ítélte a hivatkozott törvények, valamint a Munka Törvénykönyve egyes szakaszait. Ez utóbbi esetben az OÉT egyetértési jogát tartalmazó paragrafusról van szó, amely a csoportos létszámleépítés általános szabályaitól eltérő szabályozás, a kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum mértéke, a munkaügyi ellenőrzés szabályozása, a napi munkaidő leghosszabb mértéke és a munkaszüneti napok meghatározása kapcsán állt fenn.

2009 januárjában a LIGA nagyszabású kezdeményezést tett az alkotmányellenes helyzet feloldására, az OÉT megújítására, a szakszervezetek támogatottságának felmérésére. Az általunk „Szociális Választásnak” nevezett javaslatot az ismert választójogi szakértővel, dr. Tóth Zoltánnal együttműködve alakítottuk ki. Elképzelésünk szerint a választáson alapuló eljárás megoldja a szakszervezetek részvételét a legitim hatalomgyakorlásban, kijelöli

képviselési arányukat és súlyukat a makroszintű érdekegyeztetés döntéshozatali mechanizmusában. A demokratikus, választáson alapuló legitimitás megléte automatikusan megszünteti azokat az aggályokat, amelyek az alkotmányellenességet megalapozták.

A javaslatot, amely mind közjogilag, mind a szakszervezetek közötti erőssorrend szempontjából tiszta helyzetet hozott volna létre, első körben az OÉT munkavállalói oldala elé terjesztettük. Az oldal az előterjesztésünket megvitatta és elvetette.

Az év első negyedére mindenki számára világossá vált, hogy a Gyurcsány-kabinet képtelen úrrá lenni a válság okozta nehézségeken. A felállt „válságkezelő” kormány a kiutat a munkáltatók által készített reformszövetségi javaslatsomag megvalósításában látta. Az elmúlt évek folyamatos megszorításait követően az államháztartási kiadások, a közszféra finanszírozása, a szociális védelmi rendszerek sosem látott mértékű visszavágására került sor.

Rövid néhány hét alatt megtörtént a társadalombiztosítási rendszerben a gyorsított ütemű nyugdíjkorhatár-emelés, a nyugdíjindexálás megváltoztatása, valamint a 13. havi nyugdíj gazdasági növekedéshez kötött prémiummá alakítása, a táppénz 10 százalékpontos csökkentése. A családtámogatási rendszerben sor került a családi pótlék két évre történő rögzítésére, adó alá vonására, a gyermektámogatási időszak két évre csökkentésére. A személyi jövedelemadó-rendszerben évközben végrehajtott változtatás csekély nettó keresetemelkedést hozott, amellyel szembeállítható a drasztikus, 25%-os ÁFA emelés mindenkit súlyosan érintő hatása. Ezeknek az intézkedéseknek a válságkezelő hatása közvetlenül meglehetősen szerény, ugyanakkor a nemzetközi pénzvilág, a befektetők és a munkáltatók elvárásait tükrözik, azok megnyugtatására szolgálnak. Ezt a célt az intézkedések jórészt be is töltötték, a szociális biztonság alapintézményeinek további rombolása, a tovább növekvő megélhetési költségek árán.

A LIGA napvilágra kerülésük után közvetlenül élesen támadta ezeket az elképzeléseket. Mivel a tárgyalóasztalnál nem értünk el eredményeket, a LIGA demonstrációkat és sztrájkot hirdetett. A társakonföderációk a válság körülményeire hivatkozva gyakorlatilag tudomásul vették a kormány politikáját, és elutasították a részvételt. Sajnos az akcióink nem voltak átütő erejűek, hatott a kormány által is gerjesztett válságpszichózis, ami a szakszervezeti, civil ellenállást leszerelte.

További, általunk támadott intézkedéseket jelentett a kormány javaslata a 2010. évre érvényes adó- és járulékszabályokról. A versenyképességre és az adóteher-csökkentésre hivatkozva olyan átalakításokat hajtottak végre, amelyek a munkavállalók számára még akkor is hátrányosak, ha vannak egyes csoportjaikat illetően kedvező elemei is.

Az adócsomag kedvező eleme, hogy a személyi jövedelemadó sávhatárának emelésével, az adókulcsok mérséklésével az átlagkereset környékén keresők jelentős, 10% körüli nettó keresetemelkedést élvezhetnek jövőre. Az alacsonyabb keresetűekre ez a hatás nem terjed ki, az ő keresetük jelentéktelen mértékben vagy egyáltalán nem nő. Már ebből is szembetűnő, hogy nem adócsökkentésről van szó, hanem adóátrendezésről, az alacsonyabb jövedelműek kárára. A változtatás ára ezen túlmenően a természetbeni juttatások adó- és járulék alá vonása volt. Ezek a juttatások a kollektív szerződések elemei, a munkavállalók jövedelmének jelentős részét képezik. Bevonásuk a közteherviselés alá kiszámíthatatlanná teszi a jövőbeni alkalmazásukat, és súlyosan megnehezíti majd a kollektív tárgyalásokat a munkáltatókkal. Kedvező helyzetben is a cafeteria-rendszerek visszaesésével kell számolni, amely a

munkavállalóknak érzékeny veszteséget okoz. Sajnos, fennáll a veszélye, hogy a természetbeni juttatások egyes vállalkozásoknál teljes megszüntetésre kerülnek majd.

A LIGA a tárgyalásokon rámutatott, hogy az adócsökkentés sokak esetében nem jár majd jövedelem-növekedéssel, miközben a terhek más vonatkozásban jelentősen emelkednek. Igyekeztünk a kormányt rászorítani arra, hogy a legfontosabb cafeteria elemek, amelyeknek kétségbevonhatatlan a szociális, egészségügyi fontossága – pl. az étkeztetés, az üdülés, az iskoláztatás támogatása – maradjanak továbbra is adó- és járulégmentesek. Ezeket a javaslatunkat, amelyeket egyébként a munkáltatók is támogattak, a kormány elvetette. A szociális partnerek nyomására azonban egy kedvezményes adókulcsot állapított meg a juttatások egy részére, járulékkoltatás nélkül.

Nagy vitákat váltott ki a kormány javaslata a vagyonadóztatásra. A javaslat nem általános vagyonadóztatásra épült, hanem csak egyes ingatlanokra, valamint járművekre.

A LIGA a programja alapján elvben támogatja az alkotmányban foglalt, jövedelmi és vagyoni helyzetnek megfelelő közteherviselés megvalósulását. Az ingatlanadóztatás kiterjesztése alkalmas eszköz lehet a munkajövedelmeket terhelő nagyarányú elvonások jelentős mérséklésére. Előnye, hogy az adó alapja jól mérhető, és eltitkolásra kevésbé alkalmas. Ugyanakkor a bevezetését csak feltételekkel láttuk lehetségesnek. Egyrészt, újabb adó csak átfogó reform keretében, a személyi-jövedelemadó általános csökkentése mellett fogadható el, vagy pedig lehetővé kell tenni az ingatlanadó szja-ból történő leírását is. Ez utóbbi eshetőség a jövedelmek kifehéritésével is járhatna. Ismeretes, hogy a kormány az általános, minden vagyontárgyra kiterjedő közteherviselés bevezetésétől elzárkózott, mint ahogy a személyi jövedelemadó-rendszerrel való kapcsolat megteremtésétől is. Így a javaslatot egyetértésünk nélkül vitték a parlament elé.

Jogi tevékenység

A LIGA Program megvalósítása

A LIGA Szakszervezetek Programja a munka világra vonatkozó jogszabályokkal kapcsolatosan célkitűzésként fogalmazza meg különösen a kollektív szerződések szerepének erősödését, a szakszervezet működési feltételeinek javítását, az egyéni munkajog területén a fekete foglalkoztatás felszámolását, az atipikus foglalkoztatási formák újraértelmezését, a munkáltatói felmondás lehetőségeinek szigorítását, a munkavégzés kiszámíthatóságának fokozását, valamint a kötelező munkaidő csökkentését.

Az elmúlt négy esztendőben számos alkalommal módosultak a munka világot érintő jogszabályok, ezek megalkotásában tevékenyen vettünk részt, javaslatainkkal, észrevételeinkkel, szükség szerint tiltakozásunkkal elősegítve a Programban megfogalmazott célok elérését, s ezen keresztül a szakszervezetek és a munkavállalók jogainak erősítését.

A Munka Törvénykönyve (Mt.) módosításait illetően feltétlenül meg kell említeni, hogy a kódex koncepcionális felülvizsgálata évek óta zajlik. A kormány az új törvénykönyv 2008-as, majd 2010-es hatályba lépésére tett ígéretet, de a jogszabály előkészítése megtorpant. Ennek ellenére szinte valamennyi, a szakszervezeti és munkavállalói jogok erősítését célzó javaslatot az új kódex indokoltságára hivatkozva utasítanak vissza.

A LIGA Szakszervezetek véleménye szerint az új törvénykönyv hatályba lépését megelőzően is szükséges lenne a Mt. egy kisebb mértékű, nem teljes körű felülvizsgálata és módosítása, melynek során elsősorban a választott szakszervezeti tisztséget betöltő személyek munkajogi védelmével kapcsolatos rendelkezések felülvizsgálatára helyeznénk a hangsúlyt. A LIGA a választott szakszervezeti tisztségviselők munkajogi védelmének erősítésére 2006-ban komplex javaslatot dolgozott ki, melynek beépítésével a munkajogi védelem megfelelően érvényesülhetne, és a szakszervezeti jogok nem sérülnének a jogintézmény működése során. A javaslat ellenére sem a munkajogi védelem szabályai, sem az Mt. munkaügyi kapcsolatokat szabályozó II. részének egyéb, a szakszervezetekre, a kollektív szerződésekre, valamint a munkavállalók részvételi jogára vonatkozó fejezetei nem változtak érdemben.

Érdemi változás történt ugyanakkor az országos érdekegyeztetés szabályozásában, 2009. augusztus 20-án ugyanis hatályba lépett az Országos Érdekegyeztető Tanácsról szóló 2009. évi LXXIII. tv. (OÉT tv.). Az OÉT tv. az OÉT működését szabályozza, de érinti az OÉT jogait is, amely miatt az Mt. módosítása is szükségessé vált. Az Alkotmánybíróság döntése alapján ugyanis az OÉT-nek nem lehet normaalkotási joga, azaz nem élhet egyetértési joggal a jogszabályok megalkotása során, így a törvény hatályba lépésétől fogva az eddigi egyetértési jog helyett konzultációs jog illeti meg, többek közt a kötelező legkisebb munkabér és a munkavállaló által betöltött munkakörhöz szükséges iskolai végzettség, szakképesítés szintjétől függő garantált bérminimum mértékének meghatározásánál.

Mind a szakszervezeti jogok biztosítását, mind a fekete foglalkoztatás felszámolását szolgálhatja a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményét érintő jogszabályok elfogadása, melyek 2006-ban léptek hatályba, és azóta többször módosultak. Ezek alapján nem részesülhet állami támogatásban az a munkáltató, amely a legsúlyosabb munkaügyi

jogsértéseket követi el, különösen, amelyik bejelentés nélkül foglalkoztatja a munkavállalókat, illetve amelyik megsérti a legfőbb szakszervezeti jogokat, így megsérti a szakszervezet szervezését biztosító szabályokat, elmulasztja a szakszervezeti kifogással érintett intézkedés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó kötelezettség teljesítését, vagy megsérti a szakszervezeti tisztségviselők munkajogi védelmére vonatkozó kötelezettségeket.

Javaslatot tettünk a munkaügyi ellenőrzésre vonatkozó rendelkezések szigorítására. Ezen a területen is történtek előrelépések: nőttek az OMMF által kiszabható bírságtételek, egyes esetekben pedig a hatóság szabálysértési eljárás lefolytatására köteles, nem csak a munkáltató, hanem a részéről eljáró természetes személlyel szemben is. Meg kell említeni, hogy a LIGA Szakszervezetek kezdeményezte elsőként a jogsértő munkáltatók adatainak és a velük szemben hozott, jogsértést megállapító jogerős határozat nyilvánosságra hozatalát. A rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményével összefüggésben ma már a munkaügyi ellenőrzésről szóló törvény kötelezi a hatóságot, hogy a legsúlyosabb jogsértéseket elkövető munkáltatók adatait, a jogerős határozat keltét, valamint az alkalmazott jogkövetkezmény megnevezését és mértékét a honlapján tegye közzé.

A munkaügyi ellenőrzés támogatása, az érintett hatóságok munkájának összehangolása, valamint a foglalkoztatásra vonatkozó szabályokba ütköző foglalkoztatás elleni hatékony fellépés érdekében 2006-ban megalakult a Munkaügyi Ellenőrzést Támogató Tanács, amely rendszeresen konzultál a munkaügyi ellenőrzés aktuális kérdéseiről és helyzetéről, illetve javaslatokat és ajánlásokat tesz a munkaügyi ellenőrzési feladatokkal kapcsolatos jogszabályok megalkotására, illetve előkészítésére. Tagjait az OÉT oldalai delegálják, jelenleg a Tanácsnak tagja a LIGA elnöke is.

Számos módosítás történt a munkaidőt érintő szabályozásban. Az európai uniós munkaidő-irányelvnek való megfelelés céljából az Mt. elrendeli, hogy a munkaidőkeret heti átlagában maximálisan elrendelhető munkavégzés 48 órás időtartamába az ügyelet teljes tartamát is be kell számítani.

A munkavállalók javára változtak a szabadság kiadásának szabályai, így az évi szabadságnak csak kisebb része vihető át a tárgyévet követő évre, szigorú feltételekkel, és egyértelművé vált, hogy a szabadság kiadására vonatkozó igény a munkaviszony fennállása alatt nem évül el.

Sajnos a munkaidőt érintő egyéb változtatások már kevésbé szolgálják a munkavállalók érdekeit. Kettőről előbb három, majd négy hónapra emelkedett a munkáltató által egyoldalúan meghatározható munkaidőkeret legmagasabb mértéke. Bővült a munkaszüneti napon foglalkoztatható munkavállalók köre. A munkáltató lehetőséget kapott arra, hogy a munkavállalóval kötött megállapodás alapján, kollektív szerződés hiányában is elrendelhessen évi akár 300 óra időtartamú rendkívüli munkavégzést, ráadásul ennek feltételei egyre lazulnak. A válságra való tekintettel is módosult az Mt., így egy átmeneti szabály is bekerült a jogszabályba, amellyel a teljes heti munkaidő akár 44 órára is emelhető, a személyi alaphár változatlanul hagyása mellett.

Az atipikus foglalkoztatási formák, illetve a munkaerő-kölcsönzés szabályainak gyökeres megváltoztatására nem került sor, az alkalmi munkavállalás anomáliáinak felszámolása jelenleg is tart.

A felsoroltakon kívül részt vettünk még többek közt a Polgári Törvénykönyv újrakodifikálásával és az egyenlő bánásmód törvény módosításával kapcsolatos munkában, 2008. februárja óta pedig folyamatosan követeljük a munkaügyi perek teljes költségmentességének visszaállítását.

Jogi tevékenység a LIGA mindennapos működése során

A LIGA központi munkaszervezete szokásos működése során végzett jogi tevékenység jelentős részét teszi ki a tagszervezeteknek nyújtott jogi segítség. A tagszervezetek elsősorban a szakszervezeti jogokkal, illetve jogszabályhelyek értelmezésével kapcsolatban igényelnek személyesen vagy telefonon történő munkajogi tanácsadást, írásos állásfoglalások elkészítését. Esetenként kollektív szerződés megkötéséhez, módosításához is segítséget nyújtunk, akár a munkáltatóval folytatott tárgyalásokon való részvétellel is.

Az elmúlt négy évben kiemelt, a tagszervezet érdekein túlmutató ügyek voltak az alábbiak:

- A Magyar Suzuki Zrt.-nél 2005-ben szakszervezeti csoport, majd 2006-ban önálló szakszervezet alakult, amely a szakszervezeti jogok gyakorlásának elősegítése érdekében folyamatos jogászi közreműködést igényelt. Több ízben indítottunk eljárást a kollektív jogok védelmében az OMMF-nél, illetve munkaügyi bíróság előtt. Utóbb elvi jelentőséget kapott egy, a munkáltató jogellenes intézkedése ellen benyújtott szakszervezeti kifogás, melynek folyamánként a Legfelsőbb Bíróság foglalt állást a szakszervezetek helyiséghasználati joga, a szakszervezet érdekében eljáró személynek a munkáltató területére való belépésének joga, illetve a képviselettel rendelkező szakszervezet fogalmának tisztázása kapcsán.
- A Légiközlekedési Egyesült Szakszervezet kérésére szintén több alkalommal fordultunk az OMMF-hez szakszervezeti jogok gyakorlása és egyéb munkáltatói jogsértések miatt, valamint 2008 végétől segítséget nyújtunk részükre sztrájk jogszerűségének megállapítására indított bírósági eljárásban. A reptéri sztrájkok, főképp a külföldi sztrájk török alkalmazása szintén elvi kérdéseket vetettek fel, melyekre jelenleg is választ várunk a hatóságtól.
- A Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezete a tűzoltók munkaidejével kapcsolatos kérdésben kapott segítséget. Az elkészült szakértői anyag az Európai Bíróságon esetlegesen indítandó eljárás lehetőségét vette górcső alá, majd több ízben is javaslatot tettünk az Országos Érdekegyeztető Tanács Munkajogi Bizottságának ülésén a munkaidő-irányelvnek való megfelelést célzó jogszabály-módosításra.
- 2007-2008 fordulóján a Paksi Atomerőmű Zrt.-ben működő PADOSZ kért jogi állásfoglalásokat a kordedvezményes nyugdíjazásra vonatkozó jogszabályok értelmezéséhez, a munkáltatóval folytatott tárgyalásokon szakértőként személyesen is részt vettünk.
- A MOL Zrt.-nél működő Olajipari Szakszervezet által sztrájk jogellenes akadályozása tárgyában indított eljárásban ellátjuk a szakszervezet bíróság előtti képviseletét. Bár az eljárás 2009. nyarán jogerősen lezárult, az ítélet ellen nagy valószínűséggel felülvizsgálati eljárást kezdeményezünk, hogy a Legfelsőbb Bíróság foglaljon állást abban a kérdésben, meddig mehet el a munkáltató a sztrájkban esetlegesen részt vevő munkavállalók befolyásolásában.

A Kongresszus óta eltelt időszakban több alkalommal jártunk el a bíróság előtt a választott szakszervezeti tisztségviselőket megillető munkajogi védelemmel összefüggő ügyekben. 2008-ban a Vas Megyei Közúti Közlekedési Szakszervezetet képviseltük a munkáltató által, jognyilatkozat pótlása iránt indított eljárásban - az első tárgyalást követően a szakszervezet hozzájárulását adta a tisztségviselő munkaviszonyának megszüntetéséhez, így az eljárás megszüntetését kértük. A LIGA mint felsőbb szakszervezeti szerv hozzájárulását tisztségviselő munkaviszonyának megszüntetéséhez három esetben kérte munkáltató. Két esetben a hozzájárulást megfelelően indokolva megtagadtuk, míg egy esetben a tisztségviselő kifejezett kérésére a hozzájárulást megadtuk. Sajnos egyre inkább bebizonyosodik, hogy a munkajogi védelem intézménye erősítésre szorul, az utóbbi időben ugyanis bevett gyakorlattá vált, hogy az Mt. 28. § rendelkezéseit megkerülve, rendkívüli felmondással szüntetik meg a szakszervezeti tisztségviselők (jellemzően a szakszervezet vezetőjének) munkaviszonyát. A már említett Esztergomi Gépkocsigyártók Független Szakszervezete elnökének 2006-ban, majd 2007-ben is jogellenesen mondtak fel rendkívüli felmondással (a bírósági eljárások sajnálatos módon azóta sem zárultak le), 2009 nyarán pedig a szakszervezet jelenlegi elnökének munkaviszonyát szüntették meg ily módon. 2009 tavaszán újabb tagszervezetünk vezetőjével szemben élt rendkívüli felmondással a munkáltató, míg egy másik szakszervezeti vezető munkaviszonyát a felsőbb szakszervezeti szerv előzetes hozzájárulásának kikérése nélkül, rendes felmondással szüntették meg. A tisztségviselők képviselőtükkkel a LIGA-t bízták meg, az első tárgyalásokat a bíróság 2009 novemberére tűzte ki.

Nem csak a tagszervezetek, hanem azok tagjainak munkajogi kérdéseire is válaszolunk, személyesen, telefonon vagy írásban, interneten működő ingyenes munkajogi jogsegélyszolgálatunkhoz pedig bárki fordulhat, amellyel még mindig egyedülálló szolgáltatást nyújtunk a magyar szakszervezeti mozgalomban. A jogsegélyszolgálathoz érkezett kérdések, munkaügyi jogsértések felhasználásával 2007-ben kiadvány is készült, amely a LIGA Kiskönyvtár XVIII. füzeté, a „Jogsértések fekete könyve” c. kötet.

Az Elnökség és a LIGA Tanács határozatának megfelelően megkezdte működését a regionális és megyei jogsegély-hálózat, amely a tagszervezeteknek, valamint azok tisztségviselőinek és tagjainak, valamint alakuló szakszervezeteknek nyújt jogi segítséget, jelenleg a fővároson kívül négy régióban.

Szakszervezetek megalakításához és nyilvántartásba vételéhez teljes körű jogi segítséget nyújtunk, az eltelt négy évben mintegy tizenöt-húsz szakszervezet születéséhez járultunk hozzá. Ezek közül is említést érdemel a Hűtőgépgyártók Független Szakszervezete, amely működésének másfél éve alatt csaknem ezer főre tudta bővíteni taglétszámát.

A szervezési tanfolyamok és a szakszervezetek alapításának tapasztalataiból született 2006-ban a LIGA Kiskönyvtár XV. kiadványa, a „Bíróság zöld utat ad – Jogi segédlet szakszervezet alapításához” c. kötet.

A szervezkedési szabadság tiszteletben tartásáért és zavartalan gyakorlásáért folyamatos küzdelmet folytatunk, nem csak a munkáltatókkal, hanem a bíróságokkal szemben is. A Legfelsőbb Bíróság volt és jelenlegi elnökének, valamint a legfőbb ügyésznek is jeleztük, hogy a szervezkedési szabadság nem minden esetben érvényesül, a szakszervezetet nyilvántartásba vevő bíróság, esetenként pedig a törvényességi felügyeletet ellátó ügyészség avatkozik be általunk jogsértőnek vélt módon a szakszervezetek autonóm működésébe. Reményeink szerint fellépésünk hozzájárul majd a szervezkedési szabadság érvényesüléséhez, az Alkotmányban biztosított egyesülési jog zavartalan gyakorlásához.

A konföderáció által szervezett nyomásgyakorló akciók (demonstrációk, sztrájkok, TB Mentő népszavazás) sikeres lebonyolítása jelentős háttérmunkát igényel, a különböző iratok szakszerű szerkesztése, valamint a szakanyagok, közlemények, levelek elkészítése, a vonatkozó joganyag kellő ismerete és megfelelő alkalmazása nagyban hozzájárul az akciók sikeréhez.

Az elmúlt években számos jogi témájú előadást tartottunk különböző, a LIGA, illetve tagszervezetei által szervezett képzéseken, fórumokon, valamint a Munkajogi elsősegély kiadványsorozat elkészítésével hozzájárultunk a regionális tagszervezési projektek sikeréhez.

Az elmúlt négy évben a LIGA-ban három tagozat is alakult, amelyek megalakításban részt vettünk, elsősorban az alakuláshoz szükséges dokumentumok elkészítésével, valamint az alakuló ülések lebonyolításával. Jóval a tagozat megalakulása előtt, 2006-ban megkezdtük a LIGA ifjúsági munkáját, részt vettünk fiataloknak szóló rendezvényeken, illetve elkészült a Munkafüzet pályakezdőknek c. munkajogi kiadvány is.

Nemzetközi kapcsolatok

A LIGA Szakszervezetek 2005. évi X. kongresszusa által elfogadott programja a nemzetközi kapcsolatokat illetően a következő célok megvalósítását tűzte ki:

„Nemzetközi téren továbbra is meg kell őrizni tekintélyünket, aktívan részt kell vállalnunk a szabad szakszervezetek nemzetközi munkájában. A LIGA Szakszervezetek részvételének hatékonyságát növelni szükséges a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségében és az Európai Szakszervezeti Szövetségben. Az EU különböző szakbizottságaiban, az ETUC testületeiben folytatott tevékenységünknek az európai politika befolyásolásán túl a hazai érdekegyeztetésben betöltött szerepünket is erősítenie kell.

Meg kell oldani a képviselőtinket az OECD szakszervezeti participációs intézményében, a TUAC-ban.

Továbbra is ápolni kell a kétoldalú kapcsolatokat azokkal a nemzeti szakszervezetekkel, amelyekkel a kapcsolatok rendezettek, illetve a LIGÁ-nak segítséget nyújtottak. Azon országokban, amelyek a közelmúltban a demokratikus társadalmi átalakulás útjára léptek, illetve jövőben lépni fognak, a nemzetközi szervezetekkel közösen, a LIGA – erejének és lehetőségeinek függvényében – segíteni kívánja szabad szakszervezetek megalakulását, illetve azok megerősödését. Ugyanakkor a nemzetközi tevékenység terén is meg kell keresni azokat a formákat, amelyek legolcsóbban biztosítják a legmegfelelőbb kapcsolatokat.”

A 2005. évi X. kongresszus után, az FRDÉSZ-szel történt egyesülés következtében a LIGA nemzetközi megítélése és elfogadottsága kedvezően alakult, mert mind a nemzetközi szervezetek, mind a különböző külföldi partnereink felismerték, hogy szervezetünk nemcsak taglétszámát, hanem hazai befolyását is jelentősen megnövelte.

A LIGA Szakszervezetek számára a nemzetközi tevékenység a prioritások közé tartozik, feltételeit a lehető leghatékonyabb módon mindvégig megpróbáltuk biztosítani, és az elért eredményeket megpróbáltuk hasznosítani a hazai érdekvédelmi munkában. E cél megvalósítása érdekében aktívan részt vettünk a különböző nemzetközi szervezetek és szakszervezeti szövetségek tevékenységében, áptuk a már meglévő kétoldalú kapcsolatainkat és építettünk ki újabbakat. A pénzügyi/gazdasági válság kirobbanása nagyban befolyásolta a nemzetközi szakszervezeti munkát, ez a téma vált mindenhol a legfontosabbá.

Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség

A Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének tevékenységében a LIGA az SZSZNSZ tagságától számítva mindvégig részt vett, különös tekintettel a Közép-Kelet-Európai Koordinációs Bizottság munkájára, így természetesen végigkísértük a két szakszervezeti világszövetség (SZSZNSZ és a Munka Világszövetsége) 2006. évi egyesülését is, melynek eredményeként létrejött az ITUC, azaz a Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség.

A LIGA Szakszervezetek már a kezdetektől támogatta ezt a folyamatot, mert számunkra is egyértelmű volt, hogy a világméretű globalizációval, és a nemzetközi tőkével csak a még szorosabb nemzetközi együttműködéssel lehet felvenni a versenyt, és az egyesített szövetség könnyebben és hatékonyabban tud majd más nemzetközi szervezetekkel (ILO, ENSZ, TUAC)

együttműködni. Az egyesüléssel megvalósult az SZSZNSZ 2004. évi, Myazaki-ban megtartott kongresszusának határozata.

A Nemzetközi Szakszervezeti Szövetségnek van európai regionális szervezete is, a Páneurópai Regionális Együttműködés (PERC), ennek keretei között működnek együtt az Európai Szakszervezeti Szövetség tagszervezetei a volt szovjet és jugoszláv országok szakszervezeti szövetségeivel.

Az NSZSZ, elődjéhez az SZSZNSZ-hez hasonlóan, a világméretű dolgokkal foglalkozik, a PERC pedig ezeknek az ügyeknek az „európai hatásaival”, és a régió problémáival. A PERC biztosítja számunkra azt a keretet, melyben megvalósíthatjuk a LIGA programnak azt a részét, mely az új, demokratikus szervezetek segítésére vonatkozik.

Az új nemzetközi szakszervezeti szövetség a megalakulása óta eltelt két és fél évében felállította új regionális struktúráit, köztük a PERC-et is, és megalakultak a PERC különböző bizottságai (VB, Női, és ifjúsági) is. A LIGA végig jelen volt a különböző alakuló üléseken, és továbbra is részese akar lenni a világszervezet következő 2010-ben tartandó kongresszusán lezáruló folyamatnak.

A PERC keretében végzett más tevékenységekben is részt vettünk, ilyen az ILO által kezdeményezett Méltó Munka Napja, mely hazai eseményeinek fő szervezői voltunk.

Az idei év jelentős eseménye volt számunkra, hogy az NSZSZ delegációjának tagjaként a LIGA elnöke is részt vett a Nemzetközi Valuta Alap (IMF) és a Világbankkal tartott találkozón, és külön találkozott az IMF Magyarországgal foglalkozó osztályának munkatársaival. Részt vettünk a PERC által szervezett eddigi Nyári egyetemeken is.

Európai Szakszervezeti Szövetség

Az Európai Szakszervezeti Szövetség - az EU szociális partnere - Magyarország EU csatlakozása óta számunkra különösen fontos. A szervezet munkájában napi rendszerességgel veszünk részt, mivel az ESZSZ révén tudunk aktívan közreműködni az EU ügyek befolyásolásában, és részesei lenni a közös, EU szintű akcióknak és itt tudunk tapasztalatot cserélni a többi EU tagország szervezeteivel.

Az elmúlt négy évben az ESZSZ-ben a legjelentősebb esemény a 2007-ben, Sevilleben megtartott 9. Kongresszus volt, melynek mottója „Offenzívában” volt, mert a szervezet offenzív fellépéssel kívánta az európai munkavállalók romló helyzetére felhívni a figyelmet. A LIGA küldöttsége is részt vett a Kongresszus munkájában.

Nemcsak a VB üléseken voltunk mindig jelen, hanem az Irányító Bizottságban is, (2008-ban, amikor a magyar szervezetek közötti rotációban ránk került a sor), mindvégig aktívan dolgoztunk, és tájékoztattuk a többi magyar tagszervezetet a történésekről.

Az ESZSZ által szervezett minden jelentősebb eseményen megpróbáltunk jelen lenni, köztük a kongresszusi döntésekből adódó demonstrációkon is. Így a LIGA küldöttsége jelen volt a

- 2007-ben, Strasbourg-ban a Szolgáltatási direktíva elleni (45 fő)
- 2008-ban, Ljubljanában, a munkabérek reálértékének megőrzéséért (45 fő)
- 2008-ban, Strasbourg-ban a munkaidő direktíva EU parlamenti szavazása előtti napon a munkaidő direktíva szigorítása elleni (4 fő)
- 2009-ben, Prágában, az új kampánysorozat keretében „Harcoljunk a válság ellen: Elsőbbséget a munkahelyeknek, a béreknek és a munkavállalói jogoknak” (45 fő)

megtartott demonstrációkon.

Részt vettünk a 2007-ben folyó, az európai közszolgáltatásokért szervezett aláírásgyűjtő kampányban is, ami sajnos nem hozott teljes sikert.

Fontos esemény volt még az idén megtartott „Középidős Konferencia”, melyet még a sevilla-i kongresszus döntése nyomán szervezetek, és a gazdasági válsággal, annak következményeivel, Európa, az ESZSZ és az európai szakszervezeti mozgalom jövőjével foglalkozott.

Az ESZSZ az európai szociális párbeszéd keretein belül részt vett/vesz a szakmai és a családi élet összeegyeztetésének, munkahelyi zaklatás, munkahelyi stressz, a szülői szabadság, a befogadó munkaerőpiac, az európai munkaidő direktíva témák tárgyalásában, és a szociális partnerek munkatervének kidolgozásában és egyeztet minden egyéb, munkavállalókat érintő közösségi döntésben. A szakszervezetek érdekében lobbytevékenységet is folytat. Ezeknek a témáknak a megvitatására a VB üléseken kerül sor.

Az elmúlt évek folyamán az Európai Bíróság sajnos több esetben is olyan ítéletet hozott, ami a szakszervezetek szempontjából nem kedvező, (Viking, Laval és Rüffert stb. esetek) mivel az EU Bíróság kevésbé fontosnak tekinti a munkavállalók általános jogait, mint a szolgáltatások szabad áramlását (Bolkestein direktíva) és ez a precedensjog miatt meghatározó lehet a jövőbeli ítéletekben is. Az EU Bizottság és az Európai Tanács kérésére az európai szociális partnerek egy ad-hoc csoportot hoztak létre az eddigi ítéletek következményeinek követésére. Az ESZSZ az első pillanattól világossá tette, hogy ez nem szünteti meg az Európai Bizottság felelősségét. Az ESZSZ az ilyen döntések kivédésére a határokon átnyúló kollektív szerződések megkötését szorgalmazza.

A képviselőink részt vettek a Sajtó, az Oktatási, és a Jogi Bizottság munkájában, az európai szociális partnereknek szervezett találkozókon minden alkalommal jelen volt a LIGA valamelyik vezetője, és a különböző szakértői konferenciákon is ott voltunk. A LIGA elnöke pedig minden alkalommal jelen volt az európai szakszervezeti vezetőknek megtartott nyári egyetemeken.

Az ESZSZ tevékenységéhez szorosan kapcsolódik az Európai Gazdasági Szociális Bizottság munkája, melyben a LIGA képviselője is aktívan részt vesz. Munkájával mindig igyekezett a hazai érdekeket, - természetesen elsősorban a LIGÁ-ét – képviselni és elősegíteni, hogy az Európai Szakszervezeti Szövetség álláspontja tükröződjön az EGSZB által kiadott véleményekben. Több vélemény előadója volt és több, munkavállalók számára fontos vélemény kidolgozásában is részt vett. (pl. Európai üzemi tanácsokról szóló vélemény, a Foglalkoztatási Csúcstalálkozóról szóló vélemény előkészítése, stb.)

Szakszervezeti Tanácsadó Bizottság (TUAC)

A TUAC munkájában már több éve, ha csak alap szinten is, már rendszeresen részt veszünk, teljesítve ezzel a LIGA érvényes programját. Ez a gyakorlatban annyit jelent, hogy a plenáris üléseken mindig jelen van a LIGA szakértője. Az elmúlt évekhez hasonlóan így a legfontosabb információkhoz és munkaanyagokhoz is hozzájutottunk.

Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO)

A LIGA Szakszervezetek képviselője rendszeresen részt vesz a Nemzeti ILO Tanács munkájában, de jelentős változás csak 2009-ben történt, mert ekkor gyarapodott a Szakértői osztály egy olyan munkatárssal, aki csak az ILO ügyeivel foglalkozik. A Nyári ülészakon természetesen, minden évben részt vettünk.

Visegrádi országok szakszervezetinek találkozója

Hagyományosan kb. kétévente kerül megrendezésre a Visegrádi országok szakszervezetinek a találkozója, az előző kongresszus óta két alkalommal volt ilyen találkozó, egyik 2007-ben Varsóban, 2008-ban pedig Prágában. Az első találkozó témája a szociális párbeszéd helyzetének megvitatása, a második pedig a térség országaiban bevezetett és tervezett reformintézkedések voltak. A Visegrádi országok szakszervezeteinek találkozóit azért fontosak számunkra, mert a résztvevők, a cseh, a szlovák, a lengyel és a magyar konföderációk, akikkel összeköt minket a „közös” múlt és a hasonló problémák.

Kétoldalú kapcsolatok

Új jelenség a kétoldalú kapcsolatokban, hogy azok európai szinten, protokolláris értelemben a minimálisra korlátozódtak, megritkultak az elnöki látogatások és viszontlátogatások, a kétoldalú tárgyalások mostanában legtöbbször egy-egy kongresszus, konferencia, vagy ESZSZ VB és az Európai Gazdasági Szociális Bizottság ülései alatt zajlanak. Ennek az új „szokásnak” az a magyarázata, hogy a kibővült Európai Unióban a hasonló, vagy azonos feladatokra egyre gyakrabban EU szinten kell válaszolni, és sok olyan EU rendezvény van, ahol az érdekelt felek találkozni tudnak.

A LIGA programnak a kétoldalú kapcsolatokra vonatkozó részét ennek ellenére sikeresen végrehajtottuk, mert a meglévő kapcsolatainkat folyamatosan ápoljuk, és sikerült újakat is kiépítenünk. Jó kapcsolatot tartunk fenn természetesen a LIGA hajdani támogatóival is, akik a kezdetekben segítettek a munkánkat. (AFL-CIO, FO, Solidarnosc)

A Visegrádi országok tagjaihoz hasonlóan fontos a többi szomszédos országgal való kapcsolattartás is. Az elmúlt években kedvezően változott a kapcsolatunk az osztrák ÖGB-vel, és jó viszonyt tartunk fenn a többi szomszédos ország szervezeteivel is. E kapcsolatok között van egy új is, felvettük a kapcsolatot az ukrán szabad szakszervezetekkel, a LIGA társelnöke részt vett a kongresszusukon.

Elmondhatjuk, hogy sok kongresszusi és konferencia meghívást kaptunk, ezeknek rendszerint megpróbáltunk eleget tenni, mert a meghívó félnek is fontos, hogy jelen legyenek a külföldi szervezetek képviselői.

Azoknak az országoknak a szervezetei, ahol később kezdődött el a gazdasági és politikai átalakulás a tapasztalatainkat szeretnék tőlünk megtudni, amire a LIGA mindig nyitott volt. Korábban az albán szakszervezetekkel valósítottunk meg egy „tapasztalat-átadó” programot, jelenleg folyik a következő project előkészítése.

Fontos eleme még a kétoldalú kapcsolatokban a nemzetközi szolidaritás, ilyen akciókban rendszeresen részt veszünk, és ha szükséges, mi is számíthatunk barátaink támogatására.

Az elmúlt kongresszus óta eltelt időszak mérlege nemzetközi szempontból pozitívnak mondható, mert a lehetőségeinkhez képest aktívan részt vettünk mind a nemzetközi szervezetek, mind a kétoldalú kapcsolatainkhoz kötődő programokban.

Oktatási tevékenység

Szervezeti keretek

A LIGA oktatási munkáját a 2005. decemberi kongresszust követően a LIGA programja, a LIGA Tanács és az Elnökség döntései határozták meg. Az éves oktatási munkáról szóló beszámolókat az Elnökség minden évben megtárgyalta, és azt az Elnökségi beszámoló részeként a LIGA Tanács évről-évre elfogadta. Az oktatásról a LIGA Tanács 2007. májusi ülése külön is hozott határozatot, a 2009. évi oktatási programról pedig a LIGA Szakszervezetek Elnöksége döntött.

A program prioritásainak kidolgozása – együttműködve az Elnökség tagjaival – az ügyvezető alelnök, majd 2007. évtől az oktatásért felelős társelnök felelőssége volt. A programok szervezése és operatív végrehajtása az oktatási osztályvezető feladatai közé tartozott. 2007-től a konföderáció a Szociális és Foglalkoztatási Hivatal pályázatán elnyert források egy része létszamarányosan a tagszervezetek számára szétosztásra került, így a tagszervezetek, kisebb arányban tagszervezeti, nagyobb részben ágazati továbbképzéseiket decentralizáltan, központi keretből tudták megrendezni.

A társelnöki hatáskör, a LIGA Tanács és az Elnökségi döntések, valamint a decentralizált oktatási keret megjelenése eredményeként megfigyelhető, hogy az oktatási munkára a szervezet egyre nagyobb hangsúlyt fektetett, az itt folyó munka fő irányait egyre részletesebb, demokratikusan meghatározott határozatok formálták, amely – a 2009-ben bevezetett éves oktatási terv publikálásával – rendszerezettebb és a tagszervezetek által átláthatóbb is lett.

Az oktatási munka társadalmi, szakszervezet-politikai aspektusai

Magyarországon a közoktatás – néhány kivételtől eltekintve – nem ad át munkavállalói ismereteket. A kivételek, például az állampolgári ismeretek tárgyban oktatható, fiatalokat a munka világára felkészítő ismeretek, nem kötelezően szerepelnek a tantervekben. Így a munkavállalók döntő részének felkészültsége még a legalapvetőbb munkavállalói jogok ismeretére sem terjed ki. Ez nagyban gátolja a szakszervezetek érdekérvényesítő feladatainak ellátását. A másik irány, amely nélkülözhetlenné teszi a szakszervezeti oktatást, hogy a Munka Törvénykönyve és más törvények a szakszervezetek számára olyan feladatok ellátását, testületekben való részvétel feltételeit írják le, amely feladatokat szakmai ismeretek nélkül lehetetlen ellátni.

Harmadsorban az oktatás nagyban hozzájárul a szervezet aktivitásához is. A radikális fellépéseket felvállaló LIGA Szakszervezetek – hagyományosan – ezért is helyez nagy hangsúlyt a képzéseire. Végül az oktatás eszköz arra, hogy a LIGA Szakszervezetek informálódjon az európai szakszervezetek eredményeiről, részese legyen a nemzetközi szakszervezeti vérkeringésnek. A LIGA Szakszervezetek a két kongresszus közötti időszakban 4 nemzetközi projektet zárt le, kettőben vesz részt jelenleg, illetve képviselői rendszeres résztvevői az európai és a nemzetközi szervezet oktatási rendezvényeinek.

Ez annak a tükrében még inkább hangsúlyossá válik, ha számba vesszük, hogy más szakszervezeti konföderációk – bár fontosnak tartják a képzési munkát – a szakszervezeti oktatásra nem helyeznek ekkora hangsúlyt. Képzéseik – tisztelet a kivételnek – nem központi

oktatási terv szerint zajlanak, nem rendszeresek, nem bonthatók különböző szintekre, nincsenek nemzetközi kapcsolódási pontjaik, ritkán terjednek túl a szakmák igényein, és csak elvétve járnak együtt szakmai kiadványok megjelentetésével, amely kiadványok az ismereteket szélesebb körben terjeszthetnék.

Az oktatás tartalmi elemei

LIGA Programjának bevezetője meghatározza, hogy a szervezet célja, *„hogyan Magyarországon a szakszervezetek megítélése javuljon, a szervezettség érzékelhető módon növekedjen, a munkavállalók befolyása a gazdasági-társadalmi folyamatokra erősödjön”*. Továbbá: *„Erősödjön a kollektív szerződések szerepe, javuljanak megkötésének, kiterjesztésének feltételei”*. Mindez megvalósításához az egyik legfontosabb eszköz a képzés. A LIGA tanfolyamainak alapvetése, hogy mind a társadalmi megítélést, mind a szervezettséget, mind a gazdasági-társadalmi befolyásolást jól képzett szakszervezeti tisztségviselőkkel lehet megvalósítani.

A programban megfogalmazott célt pontosítja a LIGA Tanács 2007. márciusi határozata, amely szerint *„a képzési tevékenységnek az érdekvédelmi képesség fejlesztését kell szolgálnia, és a tagok, tisztségviselők képzését annak érdekében kell végezni, hogy az érdekvédelmi képesség növelésén túl képesek legyenek arra, hogy érdekeket fogalmazzanak meg, és magas szinten képviseljék a kormányzattal és a munkáltatókkal szemben”* Valamint: *„Ezen célok mellett a képzésnek a LIGA Szakszervezetek szervezeti építkezését, a szervezeten belüli kapcsolatok erősítését, a szakmai információk áramlásának biztosítását kell szolgálnia, és arra kell törekednie, hogy az elsajátított szakmai ismeretek a képzésben résztvevőkön keresztül eljussanak a tagsághoz, és végső soron a munkavállalók számára hasznos ismeretökké váljanak.”* A programban megfogalmazott cél alapján az elmúlt időszakban a LIGA Szakszervezetek többféle, új oktatási programot dolgozott ki.

Vezetőképző (középfokú) tanfolyamsorozat. 2007-től a szervezet tanfolyamsorozatán 16 órában munkajog-, illetve közgazdaságtan tárgyakat, 8 órában munkaügyi kapcsolatok-, munkaügyi konfliktusok-, szociológia- és szakszervezet történet tárgyakat oktatott. A 64 órás tanfolyam célja, hogy a végzetek tisztában legyenek az alapvető munkajogi szabályozással, a bértárgyalásokon szükséges mikro- és makrogazdasági ismeretekkel, a munka világa szereplőinek kapcsolatrendszerével és lehetséges konfliktus-helyzeteivel, továbbá társadalmi és szakszervezeti alapismeretekkel. A tanfolyamot a négy év során közel 150 tisztségviselő végezte el.

Regionális tanfolyamsorozatok. 2006-ban fogalmazódott meg az igény, hogy a képzéseket kell szervezni régiós szinten, az ismeretek átadása mellett abból a célból, hogy a regionális irodák és a régiókban dolgozó szakszervezetek munkáját segítse a központ. A LIGA Szakszervezetek ekkor elsősorban a megyei munkaügyi tanácsok képviselőit célozta meg a tanfolyamokkal. Később a Regionális Munkaügyi Tanácsok és a Regionális Képzési és Fejlesztési Bizottságok képviselőinek külön országos tanfolyamokat szervezett a szervezet.

2008-ban az Elnökség döntése alapján a LIGA Szakszervezetek érdekvédelmi- és sztrájkképességének megerősítése céljából érdekvédelmi tanfolyamokat szervezett, amelyek középpontjában a direkt akciók, a tiltakozások és a sztrájkok szervezése és az azokhoz kapcsolódó jogi ismeretek álltak. A 2009-es regionális tanfolyamok központi témája a kommunikáció lett, amely a szervezeten belüli és a szervezeten kívüli

kommunikáció témáját öleli fel, természetesen úgy, hogy a kommunikáció javítása egyszersmind az érdekvédelmi képességet is javítsa.

Politikai célok érvényre juttatásának szakmai tanfolyamai. A LIGA Szakszervezetek az általa felvállalt szakszervezet-politikai témák szakmai háttérének biztosítása céljából több tanfolyamot szervezett. Ezek közül talán a legfontosabbak voltak a nyugdíj- és egészségbiztosítási rendszer átalakításának kérdéseiről tartott tanfolyamok, 2006-ban és 2007-ben (ekkor „Az egészségügy reformja – egy vagy több biztosító?” címmel), nem függetlenül a LIGA által felvállalt és sikerre vitt népszavazás témakörétől. Emellett a LIGA tanfolyamot tartott az európai uniós Zöld Könyv ajánlásairól is, de ide sorolható a gazdasági válságról szóló 2009-ben megrendezett konferencia illetve tanfolyam is.

Szakmai és rétegtanfolyamok. A LIGA Szakszervezetek az időközben létrejött tagozatai, valamint más munkavállalói érdekvédelmi tisztségviselők számára több tanfolyamot tartott. Ezek egy részére a LIGA Programja adott felhatalmazást.

a.) *„A munkabiztonság és a munkahelyi környezet alakítása területén az eddigieknél aktívabb tevékenységet kell folytatni.”* (Program 1.4.) A LIGA Szakszervezetek rendszeressé tette a munkavédelmi képviselők képzését és a témának 3 kiadványt is szentelt az eltelt időszakban.

b.) *„A LIGA fokozott figyelemmel segíti az esélyegyenlőség megvalósulását!”* Ennek érdekében a konföderáció szintjén megalakult az Esélyegyenlőségi Bizottság, és a szakmai segítség mellett tanfolyamot is tartott a tagszervezetei számára *„az esélyegyenlőség megteremtéséhez, illetve a diszkrimináció bármely formája elleni harchoz”*. (Program 2.2.)

c.) Sajnos nem vált rendszeressé, de sor került a Nyugdíjas Tagozat számára megszervezett tanfolyamra is 2007-ben.

d.) A fejlődő Ifjúsági tagozat részére 2008-ban 2009-ben két tanfolyamot és egy nyári táborot szervezett a konföderáció, nem függetlenül attól a szakszervezet-politikai megfontólástól, hogy az ifjúság bevonása a szakszervezeti életbe kulcskérdés a szakszervezet jövője szempontjából. Az ifjúsági tagozat részére szakkiadvány is kiadásra került.

e.) Szakképzési tanfolyamsorozat. A LIGA Szakszervezetek 2008-2009-ben a szakképzési programja terhére regionális tanfolyamokat tartott a szakképzés, átképzés témaköréről, elsősorban a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságokban dolgozó képviselői részére.

Egyéb tanfolyamok. A LIGA Szakszervezetek központi tanfolyamainak egy részét a tagszervezetek igényei alapján, szükségleteik szerint szervezte. Ilyen igény merült fel a szervezés kérdéskörében, amely témáról 5 tanfolyamot tartott a LIGA Szakszervezetek. A további témák felsorolása helyett itt csak arra hívjuk fel a figyelmet, hogy volt olyan tanfolyamunk is, amely – a tagszervezetek igényeinek kiszolgálása jegyében – egy válságba került LIGA tagszervezet számára könyvelési és újjá-szervezési kérdéseket gyűjtött egy csokorba.

Összefoglalás

A LIGA Szakszervezetek oktatási munkája a két kongresszus között számos tanfolyamot tudhat maga mögött, és a decentralizált tanfolyamokkal együtt a tagság 1,5 százalékát képi tovább évente. Fontos indikátor, hogy a LIGA Szakszervezetek az ez évi FSZH pályázati forrásainak 60 százalékát, tanfolyamokra, kiadványokra és konferenciákra fordítja, ezen kívül tanfolyamokat finanszíroz a Szakképzési Projekt forrásaiból is. Így el lehet mondani, hogy a LIGA Szakszervezetek – hagyományosan – politikai akaratot, szakmai tudást és pénzügyi eszközöket szán az oktatásra, mert meggyőződése, hogy a jól képzett tisztségviselők jelentik a korszerű szakszervezetei munka legfontosabb bázisát.

A tanfolyamok és az azokon részt vett szakszervezeti tisztségviselők számának alakulása

	Központi tanfolyamok száma	Részt vett (fő)	Tagszervezetek tanfolyamai központi keretből	Részt vett (fő)	Összesen
2006	7	570	-	-	507
2007	8	207	35	1544	1751
2008	9	320	30	1300	1620
2009	14* (tervezett)		35* (tervezett)		

LIGA kiadványok 2006-2009

- Szakszervezeti Kiskönyvtár XIV. I. *Munkavédelmi konferencia anyagainak szerkesztett gyűjteménye*. Szerkesztette Talabér Zoltán. LIGA Szakszervezetek 2006. 64.o. 1500 pld.
- Szakszervezeti Kiskönyvtár XV. Dr. Schnider Marianna: **A bíróság zöld utat ad** című könyve (Jogi segédlet szakszervezet-alapításhoz) Szerkesztette: Kozák László. LIGA Szakszervezetek 2006. 80.o. 1500 pld.
- Szakszervezeti Kiskönyvtár XVI. *A munkavállalók helyzete a köz- és a versenyszférában*. Pásztor Miklós, Dr. Tóth Gábor, Dr. Bodnár Lilla tanulmányával. Szerkesztette Kozák László. LIGA Szakszervezetek, 2006. 62.o. 1500 pld.
- Gedei Henriett: *Munkavállalói naptár*. 2006. A 108 oldal. 4000 pld..
- Szakszervezeti Kiskönyvtár XVII. *A munkavédelmi képviselők számára nyújtott aktuális ismeretekről*. Szerkesztette Talabér Zoltán 2007.
- Szakszervezeti Kiskönyvtár XVIII. Dr. Schnider Marianna: *Jogsértések fekete könyve*. 2007.
- Szakszervezeti Kiskönyvtár XIX. *A munkaegészségügy és a munkabiztonság felsőfokon*. Balatonföldvár, 2008. május 22-23., szerkesztette Talabér Zoltán. 2008.
- *Érdekérvényesítés, sztrájk - Jegyzet a LIGA Szakszervezetek tanfolyamára* (Dr. Kártyás Gábor: A sztrájk jogi szabályozása és bírói gyakorlata Magyarországon, Dr. Kiss Mihály: Az 1995. évi sztrájk az Atomerműben, Dr. Bertók Judit: Útmutató a sztrájkjog gyakorlásához, Dr. Péterfalvi Attila: A sztrájk szervezésével kapcsolatos adatvédelmi biztosi álláspont, TUC – Fiedler Péter: A média használata, Iratminták). Kézirat 2008.
- Szakszervezeti Kiskönyvtár XX. Kártyás Gábor: *Válságkezelési útmutató szakszervezeteknek*. (Róna Péter tanulmányával) 2009.
- *20 éves a LIGA Szakszervezetek. LIGA Trade Unions – 20th Anniversary*. Magyar és angol nyelvű kiadvány. Kozák László LIGA Krónika c. kéziratának felhasználásával szerkesztette Fiedler Péter. 2009.
- Neumann László: *Szociológiai ismeretek szakszervezeti tisztségviselőknél*. Jegyzet a LIGA Szakszervezetek középfokú szakszervezeti tisztségviselő-képző tanfolyamára. 200 pld. 2007.
- Fóti Klára-Tóth András: *Munkaiügyi kapcsolatok*. Jegyzet a LIGA Szakszervezetek középfokú szakszervezeti tisztségviselő-képző tanfolyamára. 200 pld. 2007.,2008.
- Kártyás Gábor – Takács Gábor: *Munkajog*. Jegyzet a LIGA Szakszervezetek középfokú szakszervezeti tisztségviselő-képző tanfolyamára. 500 pld. 2007., 2008.
- Kozák László: *A független magyar szakszervezetek története és harcai*. Jegyzet a LIGA Szakszervezetek középfokú szakszervezeti tisztségviselő-képző tanfolyamára. 2007.
- Dr. Bartha Attila: *Közgazdaságtan*. Jegyzet a LIGA Szakszervezetek középfokú szakszervezeti tisztségviselő-képző tanfolyamára. 2007.
- Balogh Eszter. *Munkaiügyi konfliktusok*. Jegyzet a LIGA Szakszervezetek középfokú szakszervezeti tisztségviselő-képző tanfolyamára. 2007.
- Fiedler Péter: *TB Mentés 2007*. Jó gyakorlatok a szakszervezetek és civil szervezetek együttműködésében. 2009

Nyilvánosság, kommunikáció, média, akciók

2006

2006-ban az új kormány ismét olyan megszorító intézkedéseket tervezett, melyekre a LIGA Szakszervezetek véleménye szerint nem volna szükség, ha a feketegazdaságban eltűnő pénzek után az adók és járulékok bekerülnének az államkasszába. Hogy erre felhívja a figyelmet, akciósorozatot szervez 2006. február elején, hogy felhívja a figyelmet a munkáltatók jogsértésére, Fekete könyvet hoz nyilvánosságra a honlapján. Gaskó István sajtótájékoztatón jelenti be, hogy a szervezet elvárja a közelmúltban létrehozott munkaügyi ellenőrzéseket támogató tanácstól, hogy a munkaügyi ellenőrzések hatékonyságát javítsa. A Fekete könyv azon cégek adatait tartalmazza, amelyek bizonyíthatóan jogsértő magatartást tanúsítanak a munkavállalók ellen. A könyv alap gondolatát, a gyakorlatot és az elnevezést átveszi az Országos Munkaügyi Felügyelet.

Május elsején a LIGA Szakszervezetek szakít a hagyományos, konföderációkkal történő együtt-ünnepléssel. Az Alkotmány utcában a Foglalkoztatási és Munkaügyi Minisztérium előtt tartott rendezvényen a LIGA Szakszervezetek vezetői mellett a munkájukban jogtalanul ellehetetlenített tisztségviselők fogalmazzák meg követelésüket a munkaügyi viszonyok rendezéséért. A rendezvény végén a szakszervezet petíciót ad át dr. Szili Katalinnak, a Magyar Országgyűlés elnökének. Ebben kéri, az újonnan alakuló Parlament egyik legfontosabb feladata legyen, hogy a törvények erejével gátat vessen a munkavállalók kiszolgáltatottságának, a jogsértéseknek. Továbbá szülessenek hatékony lépések a fekete munka ellen, a munkáltatók tartsák be az európai uniós direktívákban meghatározott heti munkaidőt, erősödjék a választott szakszervezeti tisztségviselők munkajogi védelme és a munkaügyi ellenőrzésről szóló törvényben szabályozott munkaügyi bírságtételek emelkedjenek.

Június 30-án a hat országos szakszervezeti szövetség elutasítja a konvergencia-program néven elhíresült kormányzati csomagot, mivel a reformok, a feketegazdaság- és a korrupcióellenes harc lépései nem rajzolódnak ki, és csak tovább terhelné a bérből és fizetésből élőket. A tervezett intézkedések ügyében a konföderációk az országgyűlési képviselőkhez fordulnak. Mindennek nyomatékot a parlamenti szavazás előtt, közös tüntetésen, július 8-án adnak. A tüntetés jelmondata: Mutassunk közösen sárga lapot a kormánynak!

Október 28-án a Clark Ádám téren, az Alagút előtt tüntet a LIGA Szakszervezetek és a Munkástanácsok, a munkavállalókat igazságtalanul terhelő megszorítások ellen.

2007

2007. május elsején a LIGA Szakszervezetek és a Munkástanácsok Országos Szövetsége a képviselői irodaház melletti Olimpiai emlékparkban tiltakoznak. A gyűlés jelmondata: „Közös teherviselést”.

A LIGA 2007-ben több kísérletet is tett kommunikációja javítása és rendszeresebbé tételére. Az év első felében sikerült megoldani a honlap megújítását, és a LIGA Harsona rendszeres megjelentetését. A tagszervezetek és a tagok tájékoztatása így ezen a két csatornán állandóvá vált. A Harsona negyedévente foglalja össze a konföderációban történeteket, míg a honlap folyamatosan és naprakészen informál. Az évközbeni nehézségek főleg személyi okokra vezethetők vissza, de ezek a problémák megoldódni látszódnak. Ősz óta állandó, teljes munkaidős munkatárs felel a kommunikációért.

A LIGA minden tagját érintő és minden erőforrását megmozgató akciók egyértelműen rávilágítottak azokra a fehér foltokra, amelyek problémát jelenthetnek a jövőben a

kommunikációban. Ezeknek a pontoknak a felismerése és összegyűjtése vezetett ahhoz, hogy a 2008-as évre átfogó kommunikációs stratégiát készítsen és fogadjon el a LIGA.

A 2007-es évben a LIGA Szakszervezetek minden eddiginél aktívabb kampányokba kezdett. Az év második felében mondhatni állandósultak az akciók, demonstrációk és a sajtótájékoztatók – ezáltal a médiajelenlét is. Ezzel rövidtávon elértük, hogy a LIGA – ha nem is legnagyobb – de mindenképp a legismertebb és legaktívabb szervezetté vált Magyarországon. Azáltal, hogy folyamatosan nagy számban csatlakoztak konföderációkhoz nagy szakszervezetek és szakszervezeti szövetségek, illetve hogy az év végén szervezett akcióinknak sikerült jelentős társadalmi és civil szervezetek is megnyernünk, továbbá, hogy egyedülálló módon egy országos népszavazási kampány koordinálóiává lettünk, sikerült tömegesen az érdeklődést a LIGA Szakszervezetekre irányítani.

Az év fő eseménye a társadalombiztosítási privatizáció elleni akciósorozat, amely átnyúlik 2008-ra is, már mint népszavazási aláírásgyűjtési kampány.

2008

Sajtókapcsolataink terén elértük, hogy már nem csak az általunk kiküldött hírek jelennek meg a sajtóban, hanem elfogadott hírforrássá váltunk, amennyiben a csak a honlapunkra feltöltött információkból is hír készül. Sajnálatos módon nem csökkent a helyreigazítási kérelmek száma, melyek két fő téma köré csoportosulnak: 1., a TB mentő népszavazást következetesen el akarják vitatni tőlünk egyrészt egyes csatlakozott szervezetek, másrészt mind a jobb-, mind a baloldali média. 2., A LIGA Szakszervezetek és Gaskó István személye elleni rosszindulatú, tényeket nélkülöző írárok.

A 2007 végén tervezett tartalomfejlesztés megtörtént a LIGA honlapján, így elmondható, hogy a másik 5 konföderáció honlapjához képest messze meghaladja a www.liganet.hu az elérhető információ mennyiségét. A havonta feltöltött cikkek száma 2007-hez képest 2,5-szeresére nőtt. A honlapot havonta átlagosan 40.000-en látogatják. Egyedülként számolunk be például az OÉT-en történekről, tettünk elérhetővé háttérdokumentumokat, elemzéseket, szakmai anyagokat, de a 2007-ben meghirdetett nyitottság jegyében az elnökségi ülésekről, és a LIGA Tanács ülésekről is olvasható beszámoló.

Elindítottuk a fórumot és a hírlevél szolgáltatást, de ezek egyelőre alacsony érdeklődés mellett üzemelnek.

Országosan egyedülálló módon a LIGA Szakszervezetek egy, a világ minden pontján fogható közszolgálati csatornán havi egy alkalommal, egy órás műsorral jelentkezik, amelyet 6 különböző időpontban ismétel a csatorna. A műsor nézettsége átlagosan 423.526 fő havonta, ami a másodlagos felhasználásokat és a hozzáadott értéket is figyelembe véve kifejezetten jó ár/érték arányt jelent.

A LIGA Harsona idén is 4 számmal jelentkezett, 16 oldalon, 5000 példányban. A számokat emellett az interneten is elérhetővé tettük. Fő probléma továbbra is a terjesztés, ami nem megoldott. A postai kézbesítés drága és tagszervezeti szinten nem megoldható. A vezető tisztségviselőkön keresztüli leosztás lassú és nem hatékony.

Akciók és rendezvények

A LIGA Szakszervezetek 2008-ban számos országos akciót indított, melyek kellő médiavisszhangra találtak. Így a legnagyobb esemény a még 2007-ben elindított TB mentő népszavazás volt, de nagyságrendjénél fogva kiemelkedő akció volt a november 29-i demonstráció a közszféra alkalmazottaiért. Nemzetközi szinten fontos, hogy a LIGA koordinálásában jött létre Magyarországon október 7-én a tisztas munkavilág napja, melyen a 6 konföderáció közösen demonstrált a Munkaügyi Minisztérium előtt.

A népszavazás kiírásához szükséges aláírásgyűjtés elsőpró sikere jelentős médiaszereplést biztosított a LIGA számára.

A stratégia több pontján is sikeresen teljesült, hiszen a nyilvánosság (a szervezet nyitása) a honlap megújulásával együtt megvalósult, a LIGA tisztségviselők gyakoribb szerepeltetése egyes akciók kapcsán szintén gyakoribbá vált, szorosabbá és állandóvá vált a kapcsolattartás a civil szervezetekkel, valamint elkezdődött az ifjúsági tagozat formálódása is.

2009

2009-ben új formával és tartalommal jelenik meg negyedévente a Harsona.

A kongresszus évében több reprezentatív kiadványunk jelenik meg, így a LIGA Szakszervezetek születésnapjával kapcsolatban elkészült egy ünnepi könyv és DVD film, valamint a LIGA Harsona egy különszáma. Az ünnepség ugyan áttolódott 2009. január 23-ra, de előkészítésében a 2008. év eseménye. A születésnapot egy díjátadóval, zenés műsorral és ebéddel egybekötött konferencia keretében ünnepeltük Budapesten, a Gerbeaud Átrium rendezvénytermében.

Szintén megjelenik idén a TB mentésről szóló átfogó könyv, DVD melléklettel és egy online felülettel, ami tartalmazza az összes ezzel kapcsolatos sajtómegjelenést, videó és hangfájlokat, szakmai előadások anyagát, közvélemény-kutatásokat, háttérdokumentumokat.

A LIGA Szakszervezetek együttműködésében került kiadásra Várady Judit *Hogyan legyen sikeres munkavállaló* c. könyve, amely válasz a gazdasági válságban megnehezült munkavállalói lét mindennapi kérdéseire.

Továbbra is havonta jelentkezik a Duna Televízión a Különvélemény című egy órás magazinműsor, melynek nézettsége jelenleg is megközelíti a félmillió főt havonta.

Folyamatosan frissül a honlapunk, átlagosan napi szinten. A technika fejlődésének köszönhetően azonban már ez a honlap sem képes kielégíteni az igényeket, ezért megkezdődött egy teljesen új, portál jellegű honlap kidolgozása, amely 2010-ben indulhat.

Ebben az évben a gazdasági válság elleni akciók mozgatták meg a LIGA Szakszervezeteket, így először április 18-án a hat konföderáció közösen demonstrált a Kossuth téren, majd ezt követően május 1-én a LIGA Szakszervezetek a Munkástanácsokkal és az EDDSZ-szel közösen demonstrált az Alkotmány utcában. A tiltakozó akciók mottója: „Megszorítás helyett munkát!”

Összefoglalva az elmúlt négy év eseményeit, elmondható, hogy a LIGA Szakszervezetek nem csak létszámában és aktivitásában vált a legerősebb magyar szakszervezeti szövetségé, de ismertségben és hitelességben is sikerült elérnünk ugyanezt.

Tájékoztató a LIGA Szakszervezetek gazdálkodásáról

A X. rendkívüli Küldöttgyűlés óta eltelt időszakban négy gazdasági évet zártunk le a Ligánál. A 2005-ös, 2006-os a 2007-es és a 2008-as évek költségvetési beszámolóit rendben megtörténtek, melyeket a Számvizsgáló Bizottság megvizsgált, véleményezett, a LIGA Tanács pedig elfogadott.

A LIGA bevételei az elmúlt időszakban fedezték konföderációnk megfelelő szintű működésének költségeit.

Bevételeink megvalósulásának fő forrásai a tagdíjbevételek, a vagyonhasznosítási bevételek, különféle pályázati bevételek és egyéb más bevételek voltak. Fenti bevételeink az elmúlt időszakban kiegyensúlyozott és zavarmentes gazdálkodást biztosítottak a LIGA részére.

A LIGA fő kiadásait az elmúlt négy évben a működési funkciók fenntartásához szükséges személyi jellegű költségek (bér, tiszteletdíj, megbízási díj, költségtérítések, járulékok) jelentették, melyek az összes kiadások legnagyobb részét tették ki.

Az elmúlt időszakban jelentős összegeket tudtunk fordítani a LIGA nemzetközi kapcsolatainak a fenntartására, bővítésére és a nemzetközi szervezetekben lévő tagságaink tagdíjainak a fedezésére is.

A többi kiadásainkat a napi működés, kiadványok, szolgáltatások és rendezvények, valamint a LIGA központi képzési, oktatási programjának és a tagszervezeti oktatások megvalósítására kiírt pályázatok alapján felhasznált költségeit jelentették.

A különféle pályázati támogatásokból (OFA, MPA, RFKB, MNÜA) befolyt pénzekből a LIGA irodák infrastruktúráját fokozatosan felújítottuk. (Infrastruktúra, számítógép hálózat, fénymásolók stb.)

A LIGA tagszervezetei részére az elmúlt időszakban belső pályázatok útján szakszervezeti képzésre, oktatásra közel 70 millió forint költséget használtunk fel, több mint négyszáz tanfolyam megszervezésére. A vagyonhasznosítási irányelvekben foglaltak szerint a LIGA 2005-ben beindította két regionális szolgáltató irodáját, melyeket az elmúlt években további három regionális iroda beindítása követte. Jelenleg az ország négy régiójában működik szolgáltatói irodánk, melyeknek működtetése évi 20-22 millió forintba kerül.

Az elmúlt négy gazdasági évben a LIGA gazdálkodása kiegyensúlyozott volt, pénzügyi, likviditási gondjai nem voltak, minden évben határidőre elkészítette adóbevallását és mérlegét.

A LIGA vagyonhasznosítási koncepciójának végrehajtásáról, a végrehajtás jelenlegi állásáról:

A LIGA Tanács 1998. végén fogadta el a LIGA vagyonhasznosítási koncepcióját. A LIGA vagyonhasznosítási Programjába foglalt tevékenységek finanszírozását két vidéki irodaházunk bérbeadásának bevételeiből hosszú távon nem tudjuk megvalósítani. Ezért a két vidéki irodaházat a LIGA vagyonhasznosítási koncepciója szerint értékesíteni kell és helyette Budapesten vásárolni egy olyan ingatlant, amely a LIGA megfelelő szintű elhelyezését biztosítja, valamint az ingatlan kiadásából származó bevételi díjak biztosítják a bevételi elvárásokat.

A két irodaház közül a vagyonhasznosítási koncepcióban foglaltak alapján 2003. novemberében a kecskeméti ingatlan értékesítésre került nettó 325 millió forintért.

A befolyt vételár elkülönítve, fix kamatozású betétben lekötésre került.

A vagyonhasznosítási koncepcióban előírtak szerint 2007. augusztusában megvételre került a LIGA Szakszervezetek új székháza. Konföderációnk XIV. ker. Ajtósi Dürer sor 27/A. sz. alatti irodaház ingatlanban 1/2 tulajdoni részt vásárolt 282 millió forintért.

A 2008. év költségvetéséből az új székházrész teljes felújítására, infrastruktúrájának kiépítésére és berendezésére 100 millió forint lett felhasználva. A felújított új székház a LIGA központi munkaszervezetének megfelelő szintű elhelyezést biztosít a hatékony érdekvédelmi és szakértői munka végzéséhez.

A zalaegerszegi irodát – bérbeadással – továbbra is az LSZ ALFA Vagyonkezelő Kft. üzemelteti, melynek bevételei csak a Kft. költségeit fedezik és nem segítik a LIGA működését, továbbra is napirenden van az ingatlan értékesítése a vagyonhasznosítási koncepcióban foglaltak szerint.

Az egri lőtér belterületi telek ügyében, mely a LIGA és az MOSZ 1/2 – 1/2 arányú tulajdonában van az Egri Polgári Lőegylet (a telek jelenlegi használója) ellen az ingatlan birtokának megszerzéséért peres eljárást indítottunk, mely folyamatban van.

A volt állami tulajdonú, de szakszervezeti kezelésben lévő ingatlanok közül nyolc ingatlanok szereztük meg a résztulajdonjogát a többi konföderációval együtt.

A közös szakszervezeti tulajdonban lévő ingatlanok természetben történő megosztásáról nem sikerült megállapodnunk a többi konföderációval. A vagyonszövetség megszüntetése érdekében ezen ingatlanok eladásra kerültek, és valamennyi konföderáció megkapta az ingatlan részeinek a vételárát.

A LIGA az értékesített ingatlan részeiért nettó 99,2 millió forintot kapott.

Az eladott ingatlanokon az idevonatkozó törvény alapján 15 éves elidegenítési tilalom volt, mely átmenetileg feloldásra került, de a befolyt vételárrészeket csak hasonló rendeltetésű ingatlanok vásárlására lehetett fordítani, amelyre az elidegenítési tilalom hátralévő részét a KVI újra rájegyezhetette.

A LIGA ezen ingatlanvásárlási kötelezettség teljesítése érdekében vásárolta meg bükfürdői BRD Villaparkban lévő üdülő ingatlanát befektetési céllal 38.371 eFt-ért. Felépitette a tatai, Levendula lakóparkban lévő ingatlanát a fenti törvényben előírt elszámolási kötelezettségeink teljesítése érdekében. Az ingatlan eladásokról, és a szükséges ingatlan vásárlásokról szóló törvényben előírt elszámolásunkat a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. elfogadta.

Továbbá megvásárlásra került Balatonakaliban egy 6300 m²-es telekrész 3,375 millió forintért, amely ingatlannál a LIGA, mint résztulajdonos az elővásárlási jogával élve vásárolta meg az ingatlant a tulajdonostársaktól.

Az ingatlancserékkel a LIGA különféle ingatlanokban lévő résztulajdonai megszűntek és helyettük a három ingatlanban a LIGA 1/1-es tulajdoni hányadhoz jutott.

A Munka Világa Alapítvánnyal a korábban kialakult konfliktusaink rendezésére kerültek. A LIGA képviselője bekerült az alapítvány kuratóriumába és így részt vehetünk az alapítványi vagyonszerzésében, az alapítványi célok megvalósulása érdekében.

Vagyonhasznosítási koncepciónk céljainak részbeni megvalósításával elértük azt, hogy:

- biztosítani tudjuk a LIGA Szakszervezetek érdekvédelmi feladatainak ellátását, a szervezet megfelelő színvonalú saját tulajdonú székházban történő elhelyezését, és a működéshez szükséges költségeket;
- biztosítjuk a LIGA oktatási programjának a végrehajtását, folyamatos központi és tagszervezeti szakszervezeti képzés megvalósításával a tagság részére;
- négy régióban a tagszervezetek és a szövetségek részére szolgáltatói irodát hoztunk létre, melyeket folyamatosan működtetünk.

A Nyugdíjas Tagozat tájékoztatója

Tizenkét szövetség, negyven tagszervezet, tizenötezer nyugdíjas jogos igényként jelezte, hogy a LIGA konföderáción belül létre kell hozni a nyugdíjas tagozatot. A 2007. év októberi megalakulás fő célja, a konföderációhoz tartozó nyugdíjasok szorosabb együttműködésének összekovácslása volt. A nyugdíjas szervezet létrehozásának fontosságát a követő év azonnal visszaigazolta.

2008-ban a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája – tiltakozó fellépésének sikereként – elérte, hogy visszavonták az egészségbiztosítás privatizációjáról szóló törvényt. A nyugdíjasok az aláírásgyűjtésben nagy szerepet vállaltak.

Ahhoz, hogy a nyugdíjasok az európai uniós életminőséghez felzárkózzanak, többek között azt kívánjuk elérni, hogy a nyugdíjbiztosítás – állami felelősségvállalás mellett – biztonságos és a járulékfizetők számára átlátható, hosszútávra kiszámítható viszonyokat és megfelelő színvonalú ellátást biztosítson.

A LIGA Nyugdíjas Tagozat nagy erőfeszítéseket tett azért, hogy a korhatár előtt nyugdíjazottak keresetkorlátjára vonatkozó rendelkezések, törvénymódosítással hatályon kívül helyezésre kerüljenek. A 2008-tól bevezetett szigorítás oka az volt, hogy a nyugdíjnak, valamint a változatlan helyen és feltételek között végzett munka bérének együttes folyósítására lehetőleg ne kerüljön sor. A végrehajtás során azonban felmerült az a probléma, hogy a nyugdíj mellet munkáltatók a jogszabály kikerülésével foglalkoztattak, vagy a sűrű és fekete gazdaság felé terelték a munkavégzést.

A konföderáció tagi összetétele olyan, hogy a korhatár előtti nyugdíjazottak itt nagy létszámban szerveződnek. Fontos, hogy az 1997. évi LXXXI. törvény 2010-től úgy módosuljon, hogy a korhatár előtt nyugdíjazottak keresetkorlátjára vonatkozó rendelkezések, törvénymódosítással hatályon kívül helyezésre kerüljenek.

További elvárásunk az, hogy a nyugdíjak évenkénti emelését az aktív biztosítottak jövedelmi viszonyainak változásaihoz és a gazdasági növekedés megfelelő reálpozíciójához igazítsák.

A nyugdíjasok korfája a 2009 első félévi adatok alapján kiszélesedett. Mára elérte a hárommilliót a nyugdíjasok száma. A Tagozat 2009. júliusban 55 nyugdíjas szervezetet keresett meg levélben egy közös tiltakozásra a nyugdíjasokat ért megszorítások miatt. A szervezetek válaszaiból nem értékelhető egységesség a nyugdíjasokat sarcoló kormányzati magatartás ellen.

A korhatár előtti nyugdíjazottak száma egymillióhoz közelít. A 62 év alatti nyugdíjas foglalkoztatás keresetkorlátjának eltörlése, a törvényes – tiszta gazdasági környezetben történő – foglalkoztatás fontos cél. A kormányzat a kialakult gazdasági helyzetben a nyugdíjas foglalkoztatottak által befizetett társadalombiztosítási és adó bevételeket már nem mellőzheti.

Az Esélyegyenlőségi Tagozat tájékoztatója

A Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája Esélyegyenlőségi Tagozata 2009. június 18-án alakult. Megalakulását tagszervezeteink részéről élénk érdeklődés övezte, a tagozatnak jelenleg 22 alapító, és 4 utóbb csatlakozott tagja van. A tagozat alakuló ülése elfogadta a tagozat működéséhez elengedhetetlenül szükséges dokumentumokat - a szervezeti és működési szabályzatot és programot -, valamint megválasztotta a tagozat elnökségét.

A tagozat elnöksége elkezdte a programban megfogalmazott feladatok megvalósítását. Az alakulást követő időszak és egyben a 2009-es év legfontosabb feladata a LIGA Régiós Esélyegyenlőségi Hálózatának kiépítése volt. Munkánk során rátaláltunk sok, az esélyegyenlőség ügye iránt elkötelezett kollégára, akik számára differenciált képzést biztosítottunk. Reményeink szerint a hálózat segítséget fog nyújtani tagszervezeteinknek az egyenlő bánásmód követelményének érvényre juttatásában, az egyéni problémák feltárásában, orvoslásában.

Megkezdjük a kapcsolatfelvételeket kormányzati, más társadalmi- és civil szervezetekkel, kialakítottuk együttműködésünk kereteit. Képviseljük a LIGA Szakszervezeteket a hazai szakmai konzultációs fórumokon, konferenciákon. Részt vettünk Brüsszelben a Nemzetközi Szakszervezetei Szövetség Első Női Világkonferenciáján, novemberben megrendeztünk a LIGA Szakszervezetek Esélyegyenlőségi Tagozata Első Országos Konferenciáját.

Az Ifjúsági Tagozat tájékoztatója

A Kék-Duna Csónakház és Oktatási Központban – 2009. március 25.-én - megrendezett eseményen a LIGA Szakszervezetekhez tartozó fiatalok, több hónapos előkészítő munka után megalakították a LIGA Szakszervezetek Ifjúsági Tagozatát.

Az alakuló ülésre a közlekedési ágazat és az energiaipari ágazat több szektorából, a közszférából, a rendvédelmi szférából érkeztek fiatalok, de képviseltették magukat például járműjavítók és kereskedők is.

A tagozat megalakulásakor elfogadásra került az SZMSZ és a munkaprogram, és a Fiatalok Ligája nevet választották a szervezetnek. Ezután a tisztségviselők kerültek megválasztásra.

A tagozat tisztségviselői:

Az alakuláskor megfogalmazott célkitűzések szerint, mindössze fél év alatt, kiemelkedő eredményeket könyvelhet el a tagozat. Együttműködik más szakszervezeti konföderációk ifjúsági szervezeteivel, és nemzetközi kapcsolatokat is kiépített. Számptalan sajtó megjelenés bizonyítja, hogy akcióink, megmozdulásaink, felkorbácsolták az állóvizet. Mértékadó szervezeté vált a magyarországi szakszervezeti ifjúsági kérdések tekintetében.

Ezt az eredményt úgy érhattük el, hogy minden lehetőséget megragadtunk a szervezet megismertetése és népszerűsítése érdekében. Részt vettünk a Liga május 1.-jén tartott demonstrációján, a Kossuth téren tiltakoztunk a kormány megszorító csomagja ellen, egy héten keresztül az EFOTT fesztiválon nyújtottunk segítséget a munka világával kapcsolatos kérdéskörökben, és népszerűsítettük a Liga szakszervezeteket.

A Fiatalok Ligája 2009. szeptember 4-6. között tartotta első nyári táborát, képzését Szántódon, amelyen kilenc szervezet hetven fővel képviseltette magát. A rendezvénynek kettős célja volt: egyrészt a képzés keretében megismertetni a fiatalokkal a munkajogi és szakszervezeti világot, másrészt kapcsolatot építeni a különböző szervezetekhez tartozó résztvevők között, így mélyíteni az egymás iránti szolidaritást.

Szeretnénk integráló szerepet betölteni Magyarország legnagyobb szakszervezeti szövetségében, és vonzóvá tenni a fiatal munkavállalók körében a szakszervezethez való tartozást.

A Mandátumvizsgáló Bizottság tájékoztatója

A XI. Rendkívüli LIGA Kongresszuson a Mandátumvizsgáló Bizottság létszáma és személyi összetétele megváltozott. A Harmath Péter, Dr. Hollós Gábor, Kátai György, Kis András, Marót Attila, Sárközi István, Oroszi Rudolf, és Tajti István alkotta munkabizottság a saját maga által kidolgozott és a LIGA Elnöksége által is támogatott Ügyrend alapján dolgozott.

A bizottság tevékenységét a LIGA Alapszabályának betartása, betartatása, valamint a folyamatos, és rendszeres munka jellemezte, a döntések - a 2009. szeptember 24-ei LIGA Tanács kivételével - a tagok egyetértésével születtek.

Munkánkat nagyban segítette a LIGA Iroda által vezetett tagdíjbefizetéseket rögzítő tablónaprakész vezetése. A tagszervezetekkel, ha szükséges volt, egyeztettünk, a korrekciók minden esetben átvezetésre kerültek. Korrekt a munkakapcsolat a tagszervezetekkel, szövetségekkel egyaránt.

Munkánk során az elkövetkezendő időben szorosabb együttműködést kell kialakítanunk a LIGA Szakszervezetek munkabizottságaival.

A magyar szakszervezeti mozgalomban először, 2008. március 5-én, a Független Szakszervezetek Demokratikus LIGÁJA mutatta be közjegyző által hitelesítve taglétszámát. Ebben a munkában jelentős szerepet játszott a Mandátumvizsgáló Bizottság évekre visszavezethető, pontos adatszolgáltatása, tagnyilvántartása.

A Mandátumvizsgáló Bizottság köszöni a két kongresszus között a tagszervezetek támogatását és kéri a XII. Kongresszuson résztvevő küldötteket, hogy a bizottság munkáját ismerjék el, és beszámolóját fogadják el.

Beszámoló a Számvizsgáló Bizottság működéséről, a Liga X. Kongresszusa óta elvégzett feladatainak végrehajtásáról

A LIGA hét tagú Számvizsgáló Bizottságát (a továbbiakban: SZB) a LIGA 2005. december 9-10-én megtartott X. Kongresszusán a LIGA tagszervezetei választották meg, összetételét egy fő lemondása miatt a 2007. december 14-i, XI. rendkívüli Kongresszusán módosították.

Az SzB megbízatása a LIGA 2005. december 9-10-én megtartott X. Kongresszusától a 2009. december 3-án következő XII. Kongresszusig tart.

Számvizsgáló Bizottságunk a X. Kongresszus utáni első ülésén Tóth Tibornét az SzB elnökévé, Egyed Ferencet az SzB elnökhelyettesévé választotta, egyúttal megalkotta Szervezeti és Működési Szabályzatát.

Az SzB – a két kongresszus közötti időszakban – folyamatosan ellenőrizte a LIGA pénzügyi-, gazdasági tevékenységét, vagyongazdálkodását. Ellenőrzéseit az SzB által meghatározott ütemterv alapján végezte, melyről írásos emlékeztetőinket megküldtük a LIGA Elnöksége útján a LIGA Tanács részére. Minden gazdasági évben rendszeresen írásban és szóban eleget tettünk ellenőrzési, beszámolási és véleményezési kötelezettségünknek.

A SzB pénzügyi-, gazdasági vizsgálatai során megállapította, hogy LIGA a törvényi előírásoknak megfelelően és az Alapszabályában rögzített döntéshozó testülete által meghatározott célok szerint gazdálkodik a szakszervezet vagyonával. Vagyoni állapotát a valóságnak megfelelően, a törvényi előírások szerint a kettős könyvvitel keretein belül számítógépes könyvelő program segítségével dokumentálja. A bekövetkezett változásokat a valóságnak megfelelően, folyamatosan, áttekinthetően, zárt rendszerben mutatja be. A szükséges analitikus nyilvántartásokkal rendelkezik, azokat naprakészen vezeti. Minden esetben eleget tett adó- és egyéb bevallási és beszámolási kötelezettségének. A LIGA vagyonának gyarapítása érdekében vagyongazdálkodási koncepciót dolgozott ki, melynek alakulásáról rendszeresen tájékoztatja a LIGA Tanács tagjait és Számvizsgáló Bizottságunkat. Megállapítottuk azt is, hogy a LIGA gazdálkodását a Számviteli törvényben rögzített alapelveknek és értékelési előírásoknak megfelelően, Pénzkezelési Szabályzatában és Számviteli Politikájában foglaltak szerint rögzíti.

Ellenőrzéseink során meggyőződünk arról, hogy a LIGA az eltelt időszak alatt minden évben a LIGA Tanács által elfogadott költségvetés alapján gazdálkodott, melynek teljesüléséről minden gazdasági év végén beszámolt. A beszámolót Számvizsgáló Bizottságunk minden évben megvizsgálta, véleményezte és elfogadásra javasolta.

A vizsgálatok során feltárt hiányosságok pótlására felhívtuk a figyelmet, azok minden esetben kijavításra, pótlásra kerültek, melyről a valóságban utóvizsgálaton győződünk meg.

A Bevételeket tekintve: a LIGA működésének egy részét a tagszervezetek által fizetett tagdíjbevételekből fedezi, - melynek mértéke szakszervezeti tagonként a mindenkori minimálbér 0,1 %-a. További bevételei származnak a következőkből: költségtérítések, bankkamat, tagszervezeti támogatás, OFA támogatás, ingatlan eladás várható bevétele, Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság projekt.

A Kiadásokat tekintve: a LIGA Tanács által meghatározott éves költségvetési terveiben részletezetten, a LIGA szervezetének működtetésére valamint az alábbi célokra használta fel:

- Személyi jellegű költségek (főállású alkalmazottak bére, tisztelet-, megbízási díjak, Tb, munkaadói járulék + eü. hozzájárulás),
- Működési költségek (anyag, irodaszer, kiadványok)
- Szolgáltatások (telefon, posta, karbantartás, javítás, számítógép hálózat)
- Rendezvények, belföldi kapcsolatok (Május 1., testületi ülések, útiköltség, reprezentáció, aláírásgyűjtés és népszavazási kampány költségei)
- Külföldi kapcsolatok (szállás, útiköltség, reprezentáció, napidíjak)
- Nemzetközi tagdíjak,
- VIKSZ IT,
- Bérleti díj,
- Kommunikációs költségek,
- Székház felújítás,
- Berendezési költségek,
- LIGA területi irodák működési költsége,
- LIGA központi szervezési akciók,
- LIGA Központi oktatási program,
- Információs hálózat bővítése (központ, tagszervezetek, OFA),
- Szolidaritási alap,
- Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság projekt kiadásai,
- Egyéb költségek, tartalék

A kiadások ellenőrzésével kapcsolatosan kiemelten kezeltük és folyamatosan figyelemmel kísértük az OFA által nyújtott támogatások, Regionális Fejlesztési, képzési projekt kiadásainak szabályszerű, előírások szerinti felhasználását.

A tervezett kiadások felhasználásával kapcsolatban megállapítottuk, hogy az előirányzottakhoz képest, az eltelt időszak alatt megtakarítások keletkeztek.

Összességében a LIGA gazdálkodásával kapcsolatban Számvizsgáló Bizottságunk megállapította, hogy a LIGA folyamatosan eleget tett fizetési kötelezettségeinek, pénzügyi likviditási gondjai nem voltak, tartozása nincs. A LIGA a tagszervezetek vagyonával takarékosan és gondosan gazdálkodott és azt a szakszervezet célja szerint használta.